Zimmerwald

Z. HÖGLUND: Franz Mehring.
C. N. CARLESON: Vargarnas världsfred.
TURE NERMAN: Bernkonferensen och borgfredssocialisternas International.
Z. HÖGLUND: Spartacus' program.
A. J. SMÅLAN: Storstrejken i Schweiz.
TURE NERMAN: Den värklige Cyrano de Bergerac.
En kommunistisk världskongress i Moskva.
Kampens International.
Ett gravtal över Spartacus.
Till andens stridsmän i hela världen.
Kurt Eisner — Viktor Adler.
De internationella och Spartacus.
Friedrich Ebert.
Bokrecensioner, Tidskriftsrevy m. m.

NUMMER 2 · 1919 · FRAMS FÖRLAG

Pris 1 kr.

Zimmerwald

FRANZ MEHRING NÅGRA MINNESORD

Av Z. HÖGLUND

Gudarna går hädan... Det ena efter det andra av Internationalens stora namn försvinner till historien — sedan 1914 Jaurès, Vaillant, Keir Hardie, Plechanow, Viktor Adler, Karl Liebknecht, Rosa Luxemburg och nu senast Franz Mehring — för att inte tala om de många, som dött fastän de lever, en Kautsky, en Vandervelde, en Axelrod och andra, som en gång var Internationalens stolthet och ära.

Den icke minste i denna mänskliga gudaskara var den man, vars namn läses här ovan. Måhända icke så känd som många andra långt mindre betydande andar inom den tyska socialdemokratin tillhörde Franz Mehring de yppersta arvtagarna av Karl Marx', Friedrich Engels' och Ferdinand Lassalles vetenskapliga och politiska gärning, och hans namn är oupplösligt knutet vid ett långt tidsskede av den tyska och den internationella socialdemokratins historia. Få har varit så hatade och omstridda som han — han tycktes på sig vilja tillämpa det gamla ordet om många fiender och mycken ära! — och detta även inom sitt eget parti bland dess högerelement, men när dagsstridernas böljetummel lagt sig, när den personliga fiendskapen runnit bort i tidens ström och ett nytt släkte går till en objektiv värdesättning av det förflutna, då skall säkert Franz Mehrings namn återfinnas bland de få, som med oförvanskad glans minnes kvar från den andra Internationalens storhetstid och följande förfall.

Född 1847 kom Franz Mehring från borgerliga kretsar till dem, som lever i skuggan. Han kom till socialdemokratin vid en tidpunkt, då arbetarrörelsen börjat lösgöra sig från det andliga beroendet av liberalismen och framträda självständigt på den politiska vädjobanan. Han hade studerat vid universitetet i Berlin och där blivit doktor i filosofi och historia 1868 med en avhandling över "Preussens förtjänster om Tyskland", i vilken skrift han ännu framstod — såsom han själv senare gycklande sade — som "närd av den preussiska fosterlandskärlekens rena mjölk". Han började kort därefter sin politiska bana som medarbetare i den berömda demokraten Guido Weiss' tidskrift *Zukunft* (Framtiden), som stod den dåtida arbetarerörelsen ganska nära. Snart kom han i mera intim förbindelse med det socialdemokratiska partiet, för vars räkning han bl. a. år 1871 skrev den bitande stridsskriften "Herr von Treitschke, socialistdödaren".

Så följde några år, då Mehring trädde i opposition mot socialdemokratin och skarpt bekämpade densamma — ett felsteg, som hans fiender i partiet långt in i sena tider sökte utnyttja mot honom, sedan han dock genom mångårig hängiven och oegennyttig verksamhet i socialismens tjänst många gånger om försonat det.

Redan 1881 hade Mehring återgått till partiet — mitt under de värsta förföljelserna under socialistlagen, då partiets organisationer och tidningar undertrycktes och dess ledare kastades i fängelse eller måste fly till utlandet. Mehring lyckades då i den libe-

rala Weser Zeitung få införd en serie artiklar, som med stor sakkännedom och i en glänsande form gick till rätta med myndigheternas övergrepp och försvarade det socialdemokratiska partiet. Några år senare blev han medarbetare i "Berliner Volkszeitung", en radikal tidning med stort inflytande, och även här gjorde han partiet stora tjänster. Hans ställning här blev emellertid ohållbar och år 1890 utträdde Mehring liksom Ledebour ur denna tidnings redaktion.

Från denna tid börjar han en intensiv verksamhet i den socialdemokratiska prässens tjänst, varjämte han utgivit ett stort antal vetenskapliga skrifter. Som medarbeare i "'Neue Zeit" skrev han under en följd av år dels "spetsartiklar", inledande korta politiska översikter, verkliga pärlor av journalistisk konst — dels historiska, litteraturhistoriska och andra uppsatser för tidningens följetong, utmärkta lika mycket av lärdom som av en rik och gnistrande stil, en sällsam motsats till Kautskys visserligen rena men en smula torra och tråkiga prosa. I "Leipziger Volkszeitung", som länge var den marxistiska vänsterriktningens huvudorgan, har Mehring vidare publicerat ett otal ledande artiklar, vari han upplyst och eldat den tyska arbetareklassen i dess kamp. Genom honom blev denna tidning ett ledande organ för hela Internationalen, en tidning som både vän och fiende måste beakta.

Av Mehrings större arbeten är att nämna först hans historia över den tyska socialdemokratin, skriven på initiativ av Bebel — i sin art ett mästerverk. Hans inledning och kommentar till Marx' och Engels' samlade skrifter 1841—50 räknas till det värdefullaste, som marxistisk litteratur frambragt. I Lessinglegenden, hans redan klassiskt vordna verk, tillämpar han med genial överlägsenhet den materialistiska historieuppfattningen på sin kritik av den preussiska despotismen och den tidens litteratur. Ett särskilt stort intresse för oss svenskar äger hans briljanta lilla bok "Gustav II Adolf, en furstespegel", vari han — likaledes medels den materialistiska historieuppfattningens metoder — företar en grundlig vidräkning med den gamla historie-legenden om Gustav Adolf som tros- och tankefrihetens store ideelle omvärnare; "hjälten" reduceras under Mehrings kritiska behandling till en rätt ordinär äventyrarfigur, representerande politiska och imperialistiska svenska maktsträvanden under religiös skylt . . .

Kanske längst beståndande blir dock hans stora biografi över Karl Marx, som utkom till hundraårsminnet av Marx' födelse.

Detta arbete av mångåriga studier och eget tänkande, av järnhård flit och glansfull konstnärlighet, av kärleksfull pietet och kritiskt sinne, är ett varaktigt monument ej blott över Marx utan ock över författaren själv. Konst i utformningen och vetenskap i innehållet har här sammansmält till ett skönt och oförgängligt äreminne över den modärna socialismens störste tänkare och kämpe.

Franz Mehrings ärlighet och trofasthet gentemot den internationella socialismens ideal förde honom, liksom Liebknecht och Rosa Luxemburg, självfallet i den skarpaste opposition mot majoritetssocialisternas politik under kriget. Jämte Rosa grundade han i april 1915 tidskriften "Die Internationale", varav dock aldrig mer än ett häfte tilläts utkomma, i syfte att få ett samlande teoretiskt organ för oppositionen. Här skrev han en artikel om "Våra gamla mästare och instanspolitiken", visande svindeln i, när de krigsbeviljande Scheidemännen sökte försvara "instanspolitiken" (av partiinstanserna: partistyrelse, riksdagsfraktion etc.) under uppgift, att detta vore "marxism". Mehring klarlade, hur tvärtom denna instanspolitik innebar den fullständigaste brytning med det andliga arvet från socialismens gamla mästare, med den tyska socialdemokratins hela historia och dittillsvarande grundsatser. "Den logiska följden av en dylik politik vore att ombilda socialdemokratin till ett national-socialt parti, som förenade sig med militarismen och monarkin och nöjde sig med de reformer för proletariatet, vilka kan uppnås på det kapitalistiska samhällets mark."

Som genom sådana åsikter och sådan propaganda farlig för kaiserismen inspärrades Mehring i "förvaringshäkte", där han undergick en synnerligen dålig behandling, som hårt tog på åldringens hälsa. En kroppsligen bruten man blev han fri strax före revolutionen och slöt sig genast till Spartacus — de oavhängigas vingel och vacklan stötte bort hans fordran på klarhet lika väl som hans personliga mod. Emellertid hade han ej mycken kraft kvar, och kort efter morden på hans båda nära vänner — det tragiska budskapet härom nådde honom på sjuksängen och spelade in i hans sista dagars febersyner — gick han in i den eviga vilan.

En av våra bästa är åter borta. Vi får söka tröst i det diktarord, som en norsk kamrat citerar på hans grav:

"Men det er det store,
och det er det glupa
at merke kann standa
um mannen maa stupa."

VARGARNAS VÄRLDSFRED

Av C. N. CARLESON

Humanitetsproklamationerna från och med Wilsons talramsor och fjorton punkter voro ingångspsalmen till det statsmännens och politikernas ekumeniska möte, vars förhandlingar skola skänka folkens balsam och förband mot en eljes oundviklig förblödning.

Så hoppades man. Pariskonferensens förlopp hittills låter hoppet sjunka. Det bristfälliga, bräckliga "Nationernas förbund" speglar troget konferensens karaktäristiska drag. Vid förhandlings-bordet togo de fem segrande stormakterna för sig 5 platser var; åt de brittiska kolonierna lämnades 2 platser var. Det brittiska imperiet blev alltså överrepresenterat. Brasilien räknades som halv stormakt och fick 3 platser; de småallierade lydstaterna 2 delegerade var. De neutralas grupp och fiendegruppen ställdes på avstånd; ryska rådsrepubliken slutligen placerades ända ut i det yttersta mörkret. Vilken fred och vilken rätt kan väntas av en rådplägning, vars organisation redan brutalt överkorsar folkens kvalitativa likställighet som "kulturnationer"?

Prässen matas med sovrade och sållade kommunikéer från "den internationella redaktionskommittén". Alltså redan från början återfall i det gamla diplomatiska hemlighetsmakeriet, varöver prässen under krigsåren rytit i orkaner av förbannelser. Nu skrevo de långnästa borgartidningarna: "Olyckligtvis applåderade vi för tidigt den hemliga diplomatiens sortie". Den snart konstaterade oenigheten mellan storbröderna hindrade framför allt offentlighet. Tack vare krigscensuren, som hade utbildat vrängning och fördöljande till en legitim plägsed, omgavs konferensen med en *fördubblad* sekretess, ur vars maskor man icke kunde eller ville lösgöra sig. Om den gamla skygghetsandan vittnade ju redan det vilda skri, som upphävdes, när ryska republikens socialistiska regering offentliggjorde tsardömets hemliga traktater.

Clemenceau vägrade besvara Renaudel-Cachins interpellation om konferensen. Det var ändock patriotiska högersocialister, som

frågade och nu fingo beskedet: Så litet som möjligt eller ingenting alls ut till de obekväma och fruktade massorna! Frågorna om offentlighet och hållning till Sovjet-Ryssland stodo först på dagordningen. Där finns ett inre samband mellan dem: bourgeoisi kontra proletärisk revolution! Sekretess kontra ärlighet! Förgäves hoppades man, att Lloyd George skulle förkunna, att den hemliga diplomatiens tid vore förbi och förgäves klamrade man sig fast vid storprataren Wilsons önskan om "den offentliga opinionens medvärkan".

Militärbefälet har haft och har det sista avgörande ordet. "Icke på fredsfot med Tyskland; där det icke är fred, är det krig", sade Foch för en månad sedan. Otaliga handlingar ha illustrerat satsen. En dunstsfär har städse stått kring förhandlingarne. Konferensen liknar mera ett regeringskabinett än en lagstiftande församling. Så påstods, och sofismens fortsättning löd: "Det väsentliga i den demokratiska metoden är icke att överläggningarne publiceras, utan att besluten diskuteras." Som om ej vetskap om förhandlingarne skulle ha det största värde för bedömande av beslutens rätta halt och innebörd! Man sade vidare: "Det ömsesidiga givandet och tagandet av åsikter och fordringar" — — d. v. s. kohandel — — "måste vara hemligt", ty offentliga "statsdeklarationer" skulle störa samförståndet — det bräckliga och ömtåliga. Konklusion: konferensherrarne mata prässen och dirigera genom denna den allmänna opinionen, vilken hålles beredd att användas som morrande dogg vid lämpliga tillfällen.

På granna tal har det icke sparats, höljen kring de mindre vackra realiteterna. Poincaré lät Tyskland representera "den råa styrkans" idé och Ententen "rättvisans idé". Så enkelt var det. "Folkens förbund är en borgen mot uppblossande av primitiv vildhet", hette det även. Men är ej raffinerad diplomati vida farligare än denna "vildhet"? Andra dyrbara fraser ur uvertyren må anföras: "Det lojala Japan!" Betyget åt brödralagets slugaste medlem, som nu sträcker handen efter Söderhavsöarna! "Dottern Amerika skridande över havet för att befria sin mor från slaveriets hot och rädda civilisationen"! smickrade Poincaré. Men bakom fraserna tala handlingarne. Hungerblockaden mot Tyskland upprätthålles ännu i fjärde månaden efter vapenvilan; dess transportmedel till lands och sjöss frånrövas det. Ryssland hålles fortfarande i sträng isolering. Men en Clemenceau — Ententekultens överstepräst — fablar i sentimentalt hyckleri om "fred ej mellan territorierna, utan

mellan folken". De neutrale även hållas isolerade. Så framträda dragen av en ny "helig allians".

Högsta allierade krigsrådet var och är dominanten. Ingen mission fick avgå till Polen, förrän Foch sagt sin mening.

I angelägenheter rörande Ryssland låter man en arg bolsjevikfiende, förra danska sändebudet i Petrograd hr Scavenius spela rådgivare; han sökte i det längsta hindra varje inbjudan till sovjetregeringen. Ingen "direkt förhandling med bolsjevikerna" är lösen, men samtidigt höras icke-ryska specialister på ryska frågor. På sin höjd ville man mottaga upplysningar, och så kastades fram det dödfödda projektet om annex-konferens på Prinsöarna för att vinna tid för allt annat än en fredlig uppgörelse. Man vet i alla fall, att *utan* Ryssland blir det ingen världsfred.

Skulle tyngdpunkten vidare läggas på skiljedom eller förlikningsförfarande? Hur mycket det än vägt däremellan — i sista hand bevaras en *väpnad stormaktskonsert* alldeles som före kriget. Arbetarfrågorna, för vilkas behandling tillkallas förstockade förbundspåvar eller svindlare som Gompers, lämnas åt sådana i syfte att med arbetsgivare koka ihop några s. k. "allmänna principer".

Det bleka godkännandet "i princip" av Nationernas förbund är hittills den magra frukten av konferensen. Men fredens permanens måste vila på undanrödjande av kapitalistisk konkurrens, som var världskrigets drivhjul. Vid denna rör icke alls konferensen, och följaktligen skärpes därmed *behovet av revolution*, då man icke vågar rubba grunden för såväl kriget som det borgerliga fredsjobbet, nämligen den förenade kapitaltävlan och nationstävlan.

Ett förbund av *alla* folk är tydligen uppgivet. En stormaktsareopag träder i stället. Där stipuleras "villkorlig anslutning" för vissa stater efter visat "gott uppförande". Och då fordras "garanti för gott uppsåt att främja förbundets syften", fastän de ej få vara med om att formulera vare sig syften eller bestämmelser. *Kunna* då de stora segerherrarne — oeniga inbördes — bjuda någon borgen för viljan till en human fred? Svaret ger redan deras uppbyggliga gräl om *kolonibytet* — särskilt i Afrika och Stilla havet.

Blott en kort registrering behövs för att prägla konturerna av det nya stormaktsväldet, utformat till en internationell militärpolis med riskerna kvar för nya sammangaddningar inom stormaktsgruppen.

Kommission till Polen under bolsjevikhataren Noulens för att isolera Polen från Ryssland. De nybildade "förbunden för Natio-

nernas förbund" endast lockfåglar för Ententepropaganda. Fruktan för borgarpöbeln hindrar direkta förhandlingar i Paris med och om Ryssland. Kommittéer för finansiella och ekonomiska frågor för att hålla centralstaterna i mångårigt ekonomiskt slaveri. En mörk punkt skymtar emellertid i den ömkliga Hendersons tårade bekännelse: "Utan högre levnadsstandard åt arbetarne äro oroligheter oundvikliga." Inga tyska kolonier skola återlämnas — de annekteras — — ovisst om under masken av internationell kontroll eller icke. Den inre stormaktscirkeln avgör om de andra staternas "pålitlighet", d. v. s. deras grad av servilism. Isolering och ekonomisk-militära tvångsmedel mot aggressivitet, men huru skola de stora makterna *sins emellan* motverka aggressivitet, om allianser uppstå inom förbundet? Vi höra den långa ramsan: Exekutivråd, delegeradekonferens, permanent sekretariat, "rådgivande" domstol för juridiska tvister, politisk skiljedom, straffmilitarism och avväpning av *andra* ända ned till ofarlighet, medan England vill bevara sin sjömakt som havens och kusternas polis och Frankrike sin lantarmé för att hålla Tyskland i lydlandstygel. Inga neutrala, sade Robert Cecil, få deltaga i diskussionen om s. k. "krigsproblem", som dock flyta ihop med samtliga fredsproblem. Var går gränsen? Schweizpresidenten Ador har sökt vinna erkännande åt de neutralas rätt att deltaga i *bildandet* av Nationernas förbund". Wilson och House svara: "På sin höjd ett tankeutbyte med dem"! Som återlöst botgörare någon gång i framtiden får Tyskland inträda i förbundet efter en *avbön*, som dock *alla först borde göra hos sina bedragna folkmassor.*

De senaste två veckorna ha ytterligare stegrat intrycket av den *makterövringssvindel*, som bedrives.

England skaffar sig ett protektionsmandat för Arabien och Mesopotamien, som infogas i en stor kolonialgördel förbindande Indiska havet med Medelhavet. Japan, Canada, Australien och Förenta staterna nafsa och huggas om Stilla havet, framtidens stora handelscentrum. Så få uppdrag som möjligt vill man lämna Nationernas förbund av fruktan att eljes hela illusionen ohjälpligt spricker. Förbundet, heter det, "bör bli ett organ av största enkelhet". Det får inte störa expansionsbegäret. Under slöjan av ett även militärt "ordnings"-mandat göras annektioner och uppstoppas lydländer. Och högersocialisternas lustiga dans i glupskhetsvirveln! Orlando, den italienske imperialist-ministern, har sympatier för Åland, därför att... hm!... Branting var "välvillig" mot

Italien, när detta föll sina bundsförvanter, centralstaterna, i ryggen. Vilken moralisk jordmån för Nationsförbundet att växa i!

Den tyska industrien unnas ej att repa sig, förrän man bragt sin egen industri på fötter. Så följes idén om att vars och ens förbättrade läge bidrar till allas bästa och förkovran! Mot Tyskland som mot Ryssland samma uthungringstaktik, påbjuden av finanskonsortierna och "patriotpressen" i Ententens centra. Här är beviset för, att *fredskonferensen endast är det fortsatta kriget, nu vänt mot folkresningar.*

Lloyd George sökte nyligen hindra underhuset att genom interpellationer få en inblick i förhandlingarna. Han talade om ratificering av fredsfördraget i parlamentet, som "kan (!) förkasta det", men blott "vissa delar" (sic) komma att föreläggas folkrepresentationen, som sjunkit ned till en lydig jasägare. Kommissionen till tyska ostgränsen knappt döljer en avsikt att skaffa en operationsbas mot Ryssland. Lloyd George yttrar samtidigt, att Tyskland "förverkat" sin rätt att återfå kolonierna "på grund av sin behandling av infödingarne". Därom hördes aldrig ett knyst från Englands regering under fredens dagar. Hyndman, socialist-imperialisten, har förr avslöjat de engelska förtrycks- och utarmningsmetoderna i Indien. Det slätas nu över av Entente-socialisterna. Lloyd George är tveksam gentemot en militär intervention i Ryssland, som alltjämt är det stora frågetecknet, därför att ingen av Ententebröderna litar på den andres oegennytta och därför att fredskonferensen darrar och hoppar under skakningar i arbetarevärlden och sinande tillgångar i statskassorna.

Så pågår inom konferensens brokiga marknad ett allas krig mot alla. När det säges, att vart land skall behålla en väpnad styrka i förhållande till folkmängd och geografiskt läge, så förklarar Tardieu, ett av de franska ombuden, att franskt intresse kräver en ansenlig här på grund av grannskapet till Tyskland. Så smyges in fordran på militär övervikt, och därmed faller Nationsförbundet i spillror. De grundlinjer för detta, som nu uppdragas, äro ett tunnt destillat ur lidelser och biavsikter. Den nya tyska vapenvilan är ett talande vittnesbörd om konferensens sanna anda. Förbundsprojektet — *trots* dess urvattning, trots dess skygghet för klarhet och kraft — tillfredsställer ingen. Bourgeoisiens egoism och tvedrägt genomtränger var paragraf; denna anda kan endast förtorka de stora folkbehovens källsprång. Franska pressen är på krigsstigen. "Ligan blir *ur stånd* att avväpna folken", säger

"Libre Parole" träffande och tillägger konsekvent: "Frankrike får ej offra sin säkerhet" — ty *alla* folks säkerhet, låt oss tillägga det, hotas endast av deras borgareklassers *oduglighet* till att skapa ett mellanfolkligt rättstillstånd.

Och hör en Renaudel! "Först rättvis dom över tyskarne!" Bara över dem! Eller Henderson skriande mot "vissa engelska och franska arbetares antikrigspolitik". När uppfattningen är sådan hos Ententens socialdemokrater och arbetarledare — vilken fristad skall då fredsgudinnan ha i de borgerliga statsmännens av krigets blodångor överhettade hjärnor?

Fredskonferensen kan bli första akten i ett *återuppblossat krig*. Står t. ex. den tyska koalitionsregeringen i sitt trångmål alldeles främmande för tanken att en kil kan sprängas in i Ententens lossnande byggnad med utsikter för Tyskland att lösgöra sig ur skruvstädet?

Danmarks socialistiska arbetarparti

höll sin konstituerande kongress söndagen den 26 jan. i Köpenhamn. 15 avdelningar var representerade med 41 ombud. Dessutom hade av inbjudna gäster infunnit sig förf. Martin Andersen-Nexö, Halfdan Wigaard, repr. för Norges socialdemokratiska ungdomsförbund, Otto Grimlund, repr. för Sverges socialdemokratiska vänsterparti, samt Nils Flyg, repr. för Sverges socialdemokratiska ungdomsförbund. Från norska arbetarpartiet anlände sympatitelegram. De två egentliga initiativtagarna till partiet Marie Nielsen och Th. Thögersen saknades å kongressen då de sitter häktade sedan de bekanta demonstrationerna på Gröntorvet. Telegram växlades emellertid mellan dem och kongressen.

I betraktade av den korta tid partiet existerat samt de förhållanden under vilka det arbetat har det utvecklats tämligen raskt. Underavd. finns i Aarhus, Esbjerg, Silkeborg, Viborg, Slagelse, Lyngby och Roskilde. De övriga i Köpenhamn. Partiets organ Klassekampen har utvecklats från veckotidning till daglig.

Kongressens viktigaste fråga var fastställandet av princip- och arbetsprogram, grunddragen för partiet, samt "Klassekampens" ekonomiska ställning.

En entusiastisk stämning vilande hela tiden över kongressen. Är partiets utveckling beroende av denna egenskap, bör det inom kort vara av stor betydelse inom dansk politik.

Några val företogs ej å kongressen utan uppsatte denna endast kandidater till de olika posterna, varefter valen sker inom avdelningarna.

BERN-KONFERENSEN OCH BORGFREDSSOCIALISTERNAS INTERNATIONAL

Av TURE NERMAN

Från Basel till Bern.

Det var bara två år mellan Basel-kongressen och krigsutbrottet, mellan högersocialisternas högtidligt besvurna löfte att med *alla* medel mota kriget, men, om det dock ej lyckades, använda krisen till social revolution, och deras svek under och efter krigsutbrottet. Det är sju år mellan Basel och Bern, på vilket sistnämnda ställe samma härrar hunnit konfirmera sveket på en internationell sammankomst.

Här är ej plats att ingå på alla förräderier och förbrytelser mot socialismen och proletariatet, som under dessa år begåtts av socialpatrioterna i alla land. De vände socialismen ryggen och lurade arbetarna till bödelstjänst mot bröderna på andra sidan gränsen, till arbetarklassens skam och till de kapitalistiska regeringarnas stora belåtenhet. Så länge masslakten pågick ostört av massorna själva, hade borgfredssocialisterna inte en tanke på att återupprätta någon International, allra minst någon dylik för socialistisk klasskamp. Den förr så stolta Internationella Socialistiska Byrån blev en brevlåda blott mellan Huysmans och de olika nationella partierna. När Zimmerwald började samla de principtrogna revolutionärerna och massorna lyddes till dess paroll: ned med alla regeringar, fred och revolution!, när revolutionerna började braka löst — då började härrarna i I. S. B. bli oroliga och bestod sig en liten gest åt massorna för att lugna dem: Stockholms-konferensen. Men för varje försök att uppta en värklig internationell socialistisk aktion för freden — så som ex. Schweiz' arbetarparti begärde redan tidigt under kriget — slog man alldeles dövörat till.

När entente-imperialismen vägrade passen till Stockholm, nöjde sig dess socialpatriotiska slavar lojalt med att resignera och uppsköt beskedligt att göra i internationalitet. Vart så kriget avjort med entente-imperialismens seger. Men nu hade det gått för långt, nu var marken så underminerad av revolutionsstoff, att nu

behövde de segrande regeringarna för lugnet i egna land en internationell socialistkonferens. Nu gav man pass och nu blev också konferensen av.

Det råder intet tvivel om, att Bern-konferensen är inspirerad av entente-imperialismen genom dess hantlangare i egna och neutrala land, inspirerad av det segrande kapitalet för att rädda dess renommé bland egna arbetarmassor och arrangerad i sällskap med dess nya tjänstvilliga slav, den tyska högersocialismen. Det var inte ens gamla I. S. B. som föranstaltade konferensen utan Henderson, socialimperialisten och f. d. ministern, hade på uppdrag av interallierade arbetarkonferenser i London i fjol sammankallat den i sällskap med Huysmans, och Branting hade tillkallats att infånga de neutrala och tyskarna.

Bern-konferensen har organiserats av händer, som i över fyra år vilat i käjsares, kungars och pänningfurstars och som sopat golvet åt värdskrigets upphovsmän. De ville här ha (gav sig också) decharge för sina tusen förbrytelser mot arbetarrörelsen. Vår kamrat Platten slog huvudet på spiken, då han föreslog schweiziska socialdemokratin att i st. f. representanter till Bern sända till upphängning på dess lokal ett plakat: "10 millioner döda, 20 millioner krymplingar skapade med ert bifall!" Och träffande har vårt broderorgan Volksrecht i Zürich uttryckt vad man i de revolutionäras läger väntade av konferensen:

"Konferensen i Bern kan aldrig någonsin vara värdsproletariatets nya International. I Bern ska åter nödtorftigt hoplappas partikamraterna ammunitions- och kanonministrarnas International, borgfreds-"socialisternas" International, de fosterlandsförsvarande brodermördarnas International, Scheidemann-Ebert-Noske-Renner-Leuthner-Turati-Thomas-Sembat-Renaudel-Henderson-Gompers-Brantings International!"

Bern-konferensens deltagare.

Bern-konferensens karaktär och förlopp förstår man strax, då man hör vilka partier och representanter som deltog däri. Enligt egna uppgifter öppnades konferensen med 80 ombud från 21 land och steg senare till resp. 97 och 26, siffror som kan se respektingivande ut, men förlorar något i betydelse vid närmare tillsyn. Huvudsaken för arrangörerna tycks ha varit att få med största möjliga antal för att med numerären imponera på massorna.

Representerade var, att döma av prässuppgifterna, partierna i:

Österrike, Ungern, Böhmen, Frankrike, England, Spanien, Norge, Argentina, från Ryssland endast högermensjeviker och högersocialrevolutionärer, från Tyskland högersocialister och oavhängiga, vidare högersocialisterna i Holland, Svärge, Danmark, Finland, Georgien, Armenien, Polen, Elsass-Lothringen, Estland, Livland, de olika Balkanländerna; Japan väntades.

Icke representerade på grund av, f. ö. fullt berättigad, ovilja att sitta i lag med Scheidemännerna: Belgien; av principiellt revolutionära skäl ryssar (utom den nyss nämnda lilla högerflygeln) och italienare — dessa två partier, som under hela kriget jältemodigt fört socialismens talan (ett par italienare hade infunnit sig privat, men hemkallades officiellt av partiet mitt under förhandlingarna!) —, vidare schweiziska partiet, tyska vänstern (Spartacus), bägge de amerikanska socialistpartierna samt vänstersocialisterna i Svärge, Danmark, Holland, på Balkan m. fl.

Är alltså partiurvalet redan det betecknande, så gäller det än mer individerna. I sitt första brev till norska Soc.-D. skriver dess redaktör, vår kamrat Scheflo:

"Detta är ingen oblandat socialistisk konferens. En stor del av de delegerade representerar icke den internationella arbetarklassen utan speciella stater och nationer. Om konferensen håller samman veckan ut, så beror det inte på ömsesidig principiell enighet, utan på en stark vilja till resignation och kompromiss."

Det fans värkligen gott om underliga figurer i Bern. När Branting for ned genom Tyskland, varnade han tyskarna att sända till Paris-konferensen några av "de mäst komprometterade" bland Kaisersocialisterna. I Bern däremot tog man emot dem utan reservation och var B. mycket ivrig att försona dem med ententens socialpatrioter. Där fans utom Scheidemännerna en hel rad nuvarande eller förutvarande regeringsmedlemmar från kapitalistiska stater (Österrike, Frankrike, England, Australien, Svärge etc.) — en fransk konferensdeltagare anmärkte också med rätta att "det fins alltför många ministrar i Internationalen". Utom så utmanande namn som Albert Thomas och Renaudel fans där Estlandsministern Martna, som beväpnat baltiska adelsreaktionen mot arbetarna och mot dessa senare inkallat brittisk krigsmakt. Denne, den baltiska adelns representant på konferensen, fick ostört föra "proletariatets" talan och betecknas av Soc.-D:s korrespondent Backlund som ombud för det estniska *folk*, "som nu utkämpar sin självständig-

hetskamp mot utifrån och inifrån hotande bolsjevikiska krafter" — rent besked alltså: en kontrarevolutionär regeringsrepresentant.

Ett par sällsamma fiskar blev emellertid även hr Branting och konferensledningen för starka. Så beslöt man vägra tillträde för en mr Bone från U. S. A., ombud för en liten chauvinistgrupp som brutit sig ut ur amerikanska arbetarpartiet (men naturligtvis ville Huysmans i alla fall ha honom med!), och samma blev förhållandet med de ur schweiziska partiet för reformism uteslutna grütlianerna. De vägrades tillträde, men endast — som det öppet utsades — av taktiska skäl; nästa gång får de vara med om schweiziska partiet fortfarande vägrar, nu inbjöds de också ta plats som gäster, varifrån de dock till konferensens smälek avstod!

Samtidigt måste en medlem av de tyska oavhängiga, Karl Liebknechts broder Theodor, avstå från deltagande i de första dagarnas förhandlingar, emedan tyska regeringen — Ebert-Scheidemann, som har på sitt samvete mordet på hans bror — vägrat honom pass!

Oppositionen på konferensen var svag och splittrad. Det visade sig att man haft rätt då man från revolutionärt håll vägrat gå med, därför att där ej fans utsikter att göra sig gällande. Friedrich Adler, den österrikiske tyranndödaren, var den ledande i de oppositionellas led. Klart principiell emot socialpatriotismen stod ej häller han, men mot Bern-förhandlingarna, som "ej kan imponera på någon", satte han med tacksamhet Zimmerwald-konferenserna, vars anhängare var de enda som under kriget fyllt den internationella solidaritetens plikter. Han betonade, att det för de värkliga internationalisterna ej behövdes någon försoningskonferens — "för oss har det inte funnits något krig inom Internationalen, bara för dem som förrått den" — och han slutade med att förklara sig betrakta Bern "med största skepsis". De närvarande norrmännen kände sig "som åskådare" och deltog icke i omröstningarna.

Av andra oppositionsmän märker man fransmännen Loriot och Verfeuil, som öppet förklarade sig för proletariatets diktatur, samt holländaren Troelstra, som, ehuru reformist, varnade för att bryta med ryska revolutionen. Men hans utan tvivel ärliga försök att hålla en medelväg och bevara en proletär hållning av klasskamp över Internationalen misslyckades. "Thomas' seger på Bern-kongressen blev icke fullständig. Troelstras nederlag blev fullständigt." (Soc.-D.)

Vad hade man då att debattera, när "proletariatets representanter" nu efter $4^1/_2$ års värdskrig äntligen kom samman? Socia-

lism? Revolution? Klasskamp? Ingalunda! Vad som var det väsentliga angav Branting i debatten, då han (referat Soc.-D. 10 febr.) yttrade, att "frågan om Elsass-Lothringen liksom frågan om skulden och ansvaret är konferensens viktigaste frågor". Alltså rent borgerliga ting. Och inte nog härmed för att beteckna dess rent borgerligt-kapitalistiska karaktär. Enligt Soc.-D. (13 febr.) påpekade Branting redan i öppningstalet, att "kongressen icke kunde undgå att taga ställning till bolsjevismen, *mot* bolsjevismen". Saken var alltså i förväg fullständigt klar och man följde också regin troget i samtliga frågor.

Territorialfrågorna.

I territorialfrågorna var Bern en ordinär borgerlig pacifistkonferens, med en sådans problem och syn. Man var mycket långt borta från Stuttgart, Köpenhamn och Basel. Det gällde att nödtorftigt lappa ihop den kapitalistiska kartan, som sedan — och det var det viktigaste av allt — måste skyddas mot bolsjevikerna och Spartacus, mot revolutionen.

Debatten om Folkförbundet — ty man rörde sig helt med Wilsons och pacifismens termer — är synnerligen belysande. Där ventilerades rent pacifistiskt alla dessa eviga frågor: Elsass, Polen etc. "Varje delegerad är brinnande för *sitt* lands livsfrågor — talens långa rad är en kedja av lidelseutbrott." (Soc.-D. 18 febr.)

En zionist Locker talar för Palestina. En polack Kossowsky klagar över polska judehetsen och angriper polska socialdemokratin för delaktighet häri. Huysmans utreder spänningen mellan Holland och Belgien. Wuolijoki kräver för Finlands del Murman-kusten och folkomröstning i ryska Karelen! Men helt naturligt ej på Åland! En grek vill ha Konstantinopel och öarna fria från Turkiet. Branting läser opp en deklaration från Albanien. Nemec, tjeck, attackerar hårt tysk-österrikarna — med bifall av svensken Engberg, vilken med en tilläggsresolution håller på att alldeles krångla till det hela men då som en snäll gosse tar tillbaka sitt förslag. Ellenbogen svarar med att angripa tjeckernas imperialistiska tendenser. Martna, själv medlem av Estlands kontrarevolutionära regering, angriper tyska högersocialisterna och vill ha Östersjön neutraliserad. Bulgaren Sakasov läser opp en skrivelse från turkiska socialisterna i deras nationella frågor. Georgien protesterar mot att konferensen ej vågar erkänna dess nationella självständighet. O'Shannon pläderar för Irlands obeskurna självstyre. Müller, tysk scheidemannare, yrkar på att Tyskland ska återfå sina kolonier. Molkenbuhr, d:o, utför en sannskyldig "äggdans" (Soc.-D. 17 mars) i försvaret av sitt partis Elsass-politik. Grumbach, Hu-

manités beryktade tyskhetsare under hela kriget, hävdar onödigheten av en folkomröstning i Elsass-Lothringen.

Det sätt, varpå man behandlade Folkförbundets uppbyggande, var också fullständigt borgerligt pacifistiskt. Wilsons förslag, som utgör en andlig revolution, möjliggör, säger Branting redan i sitt öppningstal, det nya samarbetet. Milhaud, fransk socialpatriot, orerar om skiljedom, internationell polis och d:o parlament. Justo från Argentina deklamerar om myntunion och fri handel på haven samt attackerar skyddstullarna. Eisner, bajerske ministerpresidenten, mördad någon vecka efter konferensen, talar patetiskt om prässens uselhet, appellerar till den att vara värdig sin uppgift och sluta opp att förgifta världen.

Etc. Etc. Longuet har alldeles rätt i sitt påpekande: "huru i dag, som skulle vara alla nationers uppståndelsedag, vi finner dem nästan alla i harnesk mot varandra, på rov efter varandra". Helt naturligt! Och den revolutionära socialismen är enda räddningen ur detta fruktansvärda "nationernas fria liv" sådant det blivit i praktiken, därför att klasskampens International representerar förnuftet-värdsenheten gentemot det nationella vanvettet, vanvett ur kulturell och framför allt ur ekonomisk synpunkt.

Stundvis gick stridens vågor mycket högt. Men man märker, här som i alla konferensens frågor, en nervös iver att fortast möjligt komma över slitningarna och tråckla samman det hela, på vad villkor som hälst. Så smörjer då danskar och tyskar ihop en överenskommelse i Slesvig-frågan, Branting och finnarna en d:o om Åland, tyskarna drar in klorna en smula och faller i fransmännens armar. Och till sist antas — med reservation av Cachin, Frankrike, och Snowden, England, vilka icke har något förtroende för Pariskonferensen, ev. fler — en resolution, som efter att riktigt ha påpekat, hur "ett värkligt avlägsnande av nationellt förtryck och nationell utsugning är möjligt endast i samband med klasshärraväldets fullständiga försvinnande; nationernas värkliga befrielse måste vara deras befrielse från kapitalismens ok", ser "i en demokratisk lösning av nationalitetsfrågan den bästa garantin för en varaktig och rättfärdig fred"! Varpå man aktar sig att ingå på frågan, hur "demokratin" ska bli i tillfälle att utföra frigörelsearbetet, om ej kapitalismen och imperialismen med nödiga medel utrotas, och i stället slingrar sig ifrån saken med sex allmänt pacifistiska punkter om folkens självbestämmanderätt, folkomröstning, nationaliteternas rätt, framtida gränsförändringar etc.

Nemec, tjeck, förklarade också ironiskt, att första punkten, om folkens självbestämmanderätt, säkert ej skulle komma att användas

beträffande Irland, Indien etc. Och det är mycket karaktäristiskt, att man i referaten ej finner någon värkan av en järtslitande appell, riktad till konferensen från det av reaktionen blodridna rumäniska proletariatet, som mördas på gatorna och torteras i fängelserna. Det gällde i Bern alla nationers och nationaliteters frihet och självständighet, bara inte den stora nations, vilken för en socialistkonferens borde varit allt: arbetarklassen!

Skuldfrågan.

Om konferensen i territorialfrågorna nöjde sig med intetsägande pacifistfraser, så blev behandlingen av skuldfrågan bedriven med ännu fräckare humbug. Här kunde man vänta sig de värsta slitningarna mellan partier, som sedan värdskrigets början varit sina kapitalistiska härrars devotaste lakejer. Man drabbade också väldiga samman, anklagande varann för alla brott under kriget, och man var, som Scheflo anmärker, i det hela mycket lyckad i sina angrepp. Nå, efter alla stötar och kontrastötar gick det så som vi från Zimmerwald alltid förutsagt — man enades inför den större faran: värdsrevolutionen! Tyska högersocialisterna kunde tack vare stödet från Branting ta en ganska från ton, stundom blandad med sentimentalt hyckleri och till sist övergående i slät undfallenhet inför entente-övervikten. (Wels: "Vi tiger över det förflutna. Och vi tror, att vår tystnad ska förstås även av de franska arbetarna.") Kautsky och Eisner utnyttjas som bryggor mellan fransmännen och tyskarna, och sedan ordförande Branting, som har oerhört brått att få den besvärande frågan undan, avskurit debatten och vägrat Friedrich Adler det redan utlovade ordet, får man ihop en resolution som — *uppskjuter hela historien*, enda sättet att inte låta alltsammans gå i stycken:

"Bern-konferensen har vunnit klarhet om situationen genom debatterna och de tyska förklaringarna, vilka framhåller det nya Tysklands revolutionära anda och dess brytning med det förflutna. Konferensen hälsar den tyska revolutionen i förvissning om att arbetarklassen i hela världen ska genom sitt inflytande kunna förhindra militarismens återuppståndelse. Den anförtror åt en blivande kongress att fälla dom över den betydelsefulla frågan om ansvaret."

Kan man tänka sig något ynkligare efter allt larm i $4^1/_2$ år! "Någon särdeles hänförelse väckte icke resultatet av den upprörda debatten", skriver Scheflo. "De flästa satt säkert med en flau smak

i munnen, och det låg nära till hands att tänka på ordspråket: den ena korpen hugger inte ut ögona på den andra." Man enades (så när som på Milhaud, Frankrike, Herzfeld, tysk oavhängig, och norrmännen, som nedlade sina röster) tämligen motvilligt — passagerarnas enighet på ett fartyg i dödsfara. Denna fara för socialpatriotismens ledare är revolutionen, arbetarklassens makttillgrepp. Tysken Müller vädjade bevekande (med ett utdömande av scheidemännerna vore ju dessa brottslingar dömda även bland sina egna slöa massor i Tyskland), sägande: hela Internationalen står på spel, om vi döms! Att denna ängslan för den värkliga revolutionen motiverade vägran att döma de tyska högersocialisterna, avslöjar hr Backlund i Soc.-D. (10 febr.) med den mäst förbluffande öppenjärtiga cynism:

"Att skuldfrågan kommer att skjutas åt sidan eller i varje fall icke penetreras till botten — det är i själva värket många faktorer som påvärkar i den riktningen. Framför allt, enligt min mening: fruktan för Spartacusfiske i skuldfrågans farvatten. Eller som någon drastiskt uttryckt saken: att ställa till räkenskap alla "komprometterade" i Tyskland och avlägsna dem från inflytande, det vore detsamma som att fullständigt utarma Tyskland på allt praktiskt och kunnigt folk. Har man inte "modet till kaos" — så måste man ha modet att handskas ytterst varligt och försiktigt med de "komprometterade", som e n s a m m a har krafter att bära upp o r d n i n g e n i samhället."

Det är värkligen starkt. Av rädsla för kapitalismens undergång, av skräck för den historiska *rätten* — här representerad av proletariatets dom i och med revolutionen — *försonas domare och brottsling!* Man har inte modet till kaos, d. v. s. till revolutionen, som man i 50 år bekänt med läpparna, man har inte modet till socialismen, därför sviker man den, ser genom fingrarna med förrädarna — som naturligtvis ensamma är "allt praktiskt och kunnigt folk"! — och sluter opp kring den hotade kapitalismen. Men hur naturligt! — man handlar så i livsfara, och det är ju klart att med kapitalismen faller även dess dräng borgfredssocialismen! F. ö. var ju nästan alla "domarna" också komprometterade, och något annat resultat av domskomedin än denna förbrytarnas omfamning framför ett uppskov var ju inte att vänta. Men i hr Backlunds artikel har man med egna ord, tydliga och klara, för eviga tider erkänt förbrytelsen. Och ensamt beslutet i denna fråga dömer Bern inför historien.

För kapitalet — mot revolutionen.

"En huvuduppgift för konferensens arrangörer synes", skriver Scheflo, "vara att häjda den sociala revolutionen och säkerställa den borgerliga demokratins existensmöjligheter." Behandlingen av spörsmålet "demokrati eller diktatur" rättfärdigade tillfullo S:s omdöme. Efter att ha läst Backlunds brutala bekännelse nyss, förvånas man häller ej över, att Branting slutligen får sin vilja fram även i en resolution direkt emot bolsjevismen och Spartacus.

Redan på väg till konferensen yttrade Branting till Daily News' representant i Berlin: "Det förvånar mig, att de allierade ej uppbjudit större ansträngningar för att göra slut på bolsjevismen i de ryska gränsstaterna" och klagade han, att engelska flottans jälp åt de baltiska junkrarna med vapen o. d. ej var "stark nog att skydda landet mot de bolsjevistiska rövarbanden". Och i hälsningsanförandet i Bern fortsatte han bolsjevikhetsen med en varning för diktatur och minoritetsterror. I debatten sade Thomas, tsarvännen, öppet ifrån, att det gällde antibolsjevism, ty bolsjevismen hotar även i Frankrike. Bienstock, rysk högermensjevik, begärde intervention mot bolsjevikerna. Bernstein, den tyske socialpatrioten, hetsade lidelsefullt mot dem, ty frågan om diktaturen är "en fråga om liv eller död för den nya tyska republiken". Axelrod, rysk högermensjevik, var enligt Berner Tagwachts referat så hatfullt häftig i sin antibolsjevism, att hans röst knappt hördes. Och när Friedrich Adler erinrade om, att mensjevikerna under Kerenski själva börjat terrorn mot bolsjevikerna, kunde Axelrod inte klara sig undan med annat än: Det var en bagatell!

Angreppen mot bolsjevism och arbetarmakt leddes av Branting, Kautsky, Borgbjerg (som klandrade scheidemännerna för att de ej *tillräckligt* samarbetat med borgarklassen!), Engberg och några andra mindre betydande härrar. De flästa mera kända konferensdeltagare stod däremot åtminstone ohågade att utan vidare bryta staven över bolsjevismen.

Mistral, Frankrike, erinrade om att hans land genomgått blodiga revolutioner och hans parti (franska majoriteten) avhölle sig därför från att döma om de revolutionära kampmedlen i ett annat land. Troelstra, Holland, varnade för ensidighet. Om Internationalen överhuvud ska få något inflytande, bör den akta sig för att ta ståndpunkt emot revolutionen. Vi bör komma ihåg, att, även om inte alla medel som bolsjevikerna använder smakar oss, så är dock deras kamp en kamp för socialismen, som vi ej får ta avstånd från. Vi bör ej blott ha vackra program, utan även ge den nya Internationalen kraften till revolutionär aktion. Det är inte nog att välja en kommitté, som sänder skrivelser till fredskonferensen i Paris. Först och främst måste vi ställa oss så, att vi kan hänvända oss till arbetarklassen i alla land och vinna dess förtroende. Longuet, Frankrike, motsatte sig också domen över bolsjevikerna. Även MacDonald hade en del förnuft

att säga, han vore mindre rädd för den röda terrorn än för den vita, som nu faktiskt råder överallt. Bolsjevismen söker dock realisera nya idéer, arbetarklassens egna idéer. Faure, Frankrike, protesterade mot att man angrep ett parti, som genom sin frånvaro vore ur stånd att försvara sig. Jag vet ej, sade han, vad som nu sker i Ryssland, men jag vet att i Ryssland finns den enda regering, som värkar i klasskampens anda. Verfeuil, Frankrike, förklarade sig för proletariatets diktatur. Besteiro, Spanien, förklarade sig också emot Branting och sade sig vilja bli revolutionen trogen.

De kraftigaste anförandena för klasskampen och bolsjevismen hölls av Friedrich Adler och fransmannen Loriot. Adler hävdade, ehuru ej bolsjevik, att sovjetregeringen stigit fram ur de proletäriska intressena och representerar dessa. I st. f. att bekämpa bolsjevismen borde man bekämpat de borgerliga partierna. Må vi, sade han, betänka, att vi befinner oss i ett land, där bolsjevikerna är vägrade tillträde. Han jämförde bolsjevismen med Pariserkommunen. Många menade, att även den var förfelad, men Marx skrev dock: "Om ni vill se, hur proletariatet regerar, så se på Paris!" Loriot inlämnade en särskild förklaring, avtryckt i nästa n:r av Zimmerwald, och ledsagade den med ett anförande, vari han sade sig icke tro på socialismens förvärkligande på "demokratins" väg. Han hyllade ryska revolutionen och angrep dem som kallar sig socialister och smädar den.

Debatten blev mycket orolig, så orolig att den måste avbrytas mitt i ett anförande och ajourneras. Den tycks också ha försiggått i former av en mycket säregen "demokrati". Fastän Adler och Loriot stod antecknade i tur, gav Branting i stället ordet åt Axelrod. Angripen av Loriot härför, förklarade B., att det — funnes *flera olika talarlistor!* Likaså konstaterade Mistral, att den av presidiet förelagda resolutionstexten ej var densamma som förelagts i förberedande kommissionen, och när Pressemanes namn "råkat falla bort från talarlistan" (Soc.-D.), ropade denne: "Jag protesterar mot ordförandens diktatur över kongressen!" Adler påpekade också ironiskt, att hela debattledningen vore ett åskådningsexempel på "bolsjevism". En av Adler och ett antal andra konferensdeltagare inlämnad resolution (återgiven in extenso i nästa n:r av Zimmerwald) hade naturligtvis ej, som enkel demokrati krävt, tillsammans med övriga förslag utdelats genom presidiets försorg till alla konferensens deltagare. Enligt Tranmæl (Ny Tid 25 febr.) hade Brantings förslag till uttalande även en passus, att "diktaturen kan bli nödvändig för en kortare tid", vilket ju bara är vad från revolutionärt håll hävdats! Om evig diktatur har väl ingen talat!

Adler m. fl. hotade gå, om man vidtog omröstning i denna fråga. Branting förklarade också, att det ej kunde bli tal härom. Soc.-

D. påstår, att man ej voterade direkt — "man var osäker på röstskalan" — och ändå antogs enligt telegram med 19 röster mot 5 (fördelning och omröstningsprinciper är fortfarande höljda i dunkel, man vet dock, att norrmännen m. fl. redan lämnat tillställningen, att det bara fans 30 man kvar av de 97) följande resolution:

"Konferensen uttalar sin glädje över de väldiga omvälvningarna i Ryssland, Österrike och Tyskland samt uppmanar arbetarna i alla länder att eftersträva demokratiskt revolutionära institutioner inom vilkas ram de politiska omvälvningarna ska försiggå. Konferensen står som förut på den demokratiska grund, vilken vilar på frihet i tal och skrift, lika och allmän rösträtt samt församlingsfrihet. Företagens socialisering måste ske planmässigt. Det godtyckliga övertagandet av enstaka företag genom små arbetargrupper är icke att betrakta såsom socialisering. Den socialistiska utvecklingen är endast genomförbar i det fall att den har folkets majoritet bakom sig. Varje försök till diktatur, utövad av en liten del av proletariatet, är farlig för den socialistiska utvecklingen."

Ovanpå detta beslut nedsatte konferensen en undersökningskommission att fara till Ryssland och undersöka bolsjevismen. Den beräknas resa omkring 15 mars och har följande sammansättning: MacDonald (England), Kautsky (Tyskland), Adler (Österrike), Longuet (Frankrike), Tomaso (Argentina), Buchinger (Ungern), Luohimaa (Finland), en italienare samt såsom sekreterare engelsmannen Buxton. Man märker genast, att man visligt aktat sig för att sända med några alltför kompromettterade, såsom Henderson, Branting, någon Scheidemannare o. d. Det försiktiga urvalet ska dock ej hindra våra ryska kamrater att genast vid kommissionens ankomst till arbetarnas Ryssland svara med *rekonventionstalan*, ställa Bernkonferensen inför revolutionens och socialismens domstol och anklaga värdens socialpatrioter för vad *de* jort sedan augusti 1914!

Övriga frågor.

Utom dessa tre huvudfrågor behandlade Bern-konferensen några andra. Så antogs ett uttalande för arbetarskyddslagstiftning, sedan Kautsky fått helt göra om en förut utarbetad resolution av socialpatriotiske "experten" Bauer, som var rent borgerlig och fordrade — 10 timmars normalarbetsdag! Vidare antogs en resolution till förmån för alla krigsfångars hemsändande; under debatten härom tiggde tyske högersocialisten Wels sentimentalt för de tyska

fångarna och replikerades riktigt från Eisner, att W:s parti ej skulle ta sig ton, då det ej hade reagerat när Kaisers regering deporterade belgier!

Bern-konferensen ska i höst följas av en större internationell kongress. En kommitté kvarstannar i Bern för att förbereda den. Denna kommitté fick även i uppdrag att söka påvärka fredskonferensen i Paris. Detta gick så till, att Branting, Henderson och några till reste in till Paris och lämnade ett uttalande till Clemenceau, som *lovade lämna fram det till sina kolleger.* Varpå Branting besökte italienske statsministern Orlando (vars "stora idealism och frijorda ande" han prisat i en intervju i Parisprässen, "mötet var anmärkningsvärt järtligt"!), Wilson, Lansing m. fl. av den segrande entente-imperialismens stora "idealister"!

Berns facit.

Facit av Bern-konferensen vart vad man kunde vänta: en försoning mellan borgfredssocialisterna, inbördes syndaförlåtelse och konsolidering till skydd mot den alltmer hotande värkliga arbetarrevolutionen. Branting, Henderson m. fl. ha högjutt givit luft åt sin förtjusning över resultatet. Men att enigheten till stor del är teater och att trots all regi den gamla klyftan alltjämt gapar mellan de forna fienderna, är tydligt nog. Det håller kanske ihop — till nästa krig! Redan efter en vecka förklarar Branting för ententeprässen, att han ej tror på de tyska högersocialisterna, som nu samarbetar med sina borgerliga och återgått till sin gamla borgfredspolitik. (Naturligtvis har däremot Branting rätt att driva borgarallians — i Svärge!)

Bern har räddat Internationalen, förklarade belåtet Gustav Möller vid sin återkomst. Ja, den har kanske något litet förlängt socialpatrioternas galgfrist genom att slå dunster i ögonen på massorna. Konferensens vänster är desillusionerad — norrmännen t. ex. står redo att helt bryta med den gamla prostituerade Internationalen. Själva Kautsky förklarade, att smekmånaden mellan bourgeoisin och proletariatet ej torde bli lång. Den präss och kontroll på Paris, varom Branting pratade bålstora ord, krymper från en boxhandske ihop till en liten silkesvante, avtagen i förrummet på Versailles' slott.

Om *klasskampen* hörde man ej mycket i Bern. Den drunknade i enskilda radikalers anföranden. Men så mycket vissare kan man vara, att dessa — en Adler, en Loriot m. fl., som gått till Bern för att få ett anklagarforum inför värden och misslyckats — nu kommer att efter vunnen klarhet bryta med Henderson-Scheidemann-Brantings international. Och vad som är av avgörande vikt: *massorna* tror inte längre på den. De är redan — i Zimmerwalds, i bolsjevismens, i Spartacus' tecken — mitt uppe i klasskampen, i färd med att fullborda proletariatets stora frälsargärning i historien. De har nu, efter borgfredssocialismens självavslöjanden i Bern, lättare att välja på de två vägarna: regeringsslaveri eller klasskamp, reformism (= kontrarevolution) eller revolution. Det är intet tvivel om, hur valet kommer att utfalla. Svaret brinner redan runt Europa allt klarare i den väldiga revolutionsvår som stundar, och utan vilken tillvaron vore hopplös.

Och om än det radikala *Zimmerwald*, om än den revolutionära handlingens International på grund av bristande hovrelationer ännu ej kan hålla en fulltalig internationell konferens, så står den dock samman ändå och på ett sätt som är förmer än allt konferensprat, i stolt *handling*, så som Karl Liebknechts och Rosa Luxemburgs Rote Fahne skriver i sin kommentar till Bern:

"Icke där ledarna köpslår om ord i kommissioner, men där proletärerna modigt bjuder fienden bröstet och dör eller segrar — där är Internationalen. Där, varest — som i Tyskland och Ryssland — kampen har börjat, där uppstår Internationalen och ska från dag till dag socialismen erövras. Proletariatets befrielse kan — det är det ord vi alltjämt måste säga alla proletärer — endast vara proletärernas eget värk. — Revolutionen ska de (socialpatrioterna) icke kunna hämma. Varje timma tränger på, varje dag driver framåt. Varje hungrande manar, varje död klagar. Och där kapitalismen endast kan vinna kraft ur antalet av sina gevär, socialpatrioterna ur sina resolutioners vassviskningar, där vinner proletären mod och styrka av medvetandet, att han är kallad att åter skänka mänskligheten människoanlete, att hans och hans bröders lycka och framtid beror av hans seger. Flaggan, varunder han kämpar, är röd och därpå står skrivet:

P r o l e t ä r e r i a l l a l a n d, f ö r e n a e r!"

Bernkonferensen bedömd av två deltagare.

Den 13 februari höll ministerpresident Kurt Eisner på ett massmöte i München föredrag om Bern-konferensen. Han kom därvid särskilt in på den viktiga, av konferensen behandlade frågan om "diktatur eller demokrati" och gav där följande upplysningar, som låter helt annorlunda än den framställning man fått till livs i svenska högersocialistiska prässen:

"Konferensen var beträffande bolsjevismen enig i att låta anklagelserna falla, med undantag av de ryssar från andra riktningar som kommit tillstädes. Alla fordrade, att en internationell kommission skulle resa till Ryssland. Majoriteten ville icke utdöma bolsjevismen."

I Zürich har den bekante franske socialisten Charles Rappoport, författare till bl. a. den berömda boken om Jaurès, hållit föredrag om Bern-konferensen, varvid han beträffande dess behandling av territorialfrågorna yttrade: "Hela frågeställningen hos konferensen, som framför allt sökte konstatera, vem som var den värsta bland nationalisterna, måste ge den en osocialistisk karaktär. Det var ingen internationell konferens utan en konferens av nationaliteter, där nationalitetsfrågan spelade en icke ringa roll."

Beträffande behandlingen av bolsjevismen hade man, yttrade vidare Rappoport, ej intresserat sig för hur världskriget skulle hämnas och proletariatet komma till makten utan rådslagit om: hur kan vi bäst bekämpa revolutionen och straffa bolsjevikerna? Tal. var inte i allt enig med bolsjevikerna, men deras revolution är nu ett faktum av första ordningen. Det är första gången ett parti som regering håller vad det lovat som opposition. Ryska revolutionen är nu ett historiskt faktum, och det är den största förbrytelse att rådslå om, hur man på bästa sätt må slå ned den.

Om konferensen stått på höjd med tiden, hade den måste ställa frågan ej så: demokrati eller diktatur? utan: borgerlig diktatur eller proletärisk? Ty en verklig demokrati finns ej just nu. Mensjevikerna hade förklarat, att ryska folket ännu ej vore moget för socialismen. Ja, om man med mogenhet menar förmågan att läsa de fördummande borgartidningarna, då kan ryska folket inte kallas moget. Men menar man därmed det sociala sinet, förmågan av uppoffring, då måste man ge detta folk fullt mogenhetsbetyg.

Tal. slutade med, att proletariatet måste använda tillståndet nu efter kriget till att genomföra socialismen. Detta sker genom hänsynslös klasskamp, icke genom medarbete av borgarklassen. Vad vi nu har att göra är motsatsen till vad Bern-konferense har gjort. Konferensen lär oss vad vi icke bör göra. Vi vill så mycket som möjligt förbättra för oss vårt läge inom det kapitalistiska fängelset men vår huvudsträvan måste vara att komma ut ur detta fängelse. Icke genom småreformer utan genom att bryta upp dörrarna och gå ut i ljuset. Endast som självständig klass, icke genom medarbete av borgerliga skall vi nå fram till socialismen. Slutmålstaktik i propagandan, revolutionstaktik i handlingen, det vare vår paroll!

DEN VERKLIGA INTERNATIONALEN
EN KOMMUNISTISK VÄRLDSKONGRESS I MOSKVA

Den i Moskva i februari avhållan första kommunistiska världskongressen, om vilken "Zimmerwalds" nästa nummer skall lämna vidare meddelande, föregicks av följande inbjudan, som i sin egenskap av betydelsfullt historiskt aktstycke bör ha sin plats i vår tidskrift:

Kamrater!

Undertecknade partier och organisationer anser det vara absolut nödvändigt att sammankalla den nya revolutionära Internationalens första kongress. Under kriget och revolutionen blev det omsider klart, att icke blott de gamla socialistiska och socialdemokratiska partierna gjort bankrutt och med dem den Andra Internationalen, samt att de mellanstående elementen av den gamla socialdemokratin (den s. k. "centern") var oförmögna till aktiv, revolutionär verksamhet; utan också att redan nu alldeles tydligt konturerna dras upp till den verkligt revolutionära Internationalen. Världsrevolutionens gigantiska, snabba gång, som reser nya och nya problem; faran för att denna revolution kan strypas av förbund mellan de kapitalistiska staterna, som mot revolutionen under hycklande paroller organiserar ett "Folkens förbund"; social-förrädarnas försök att samlas och efter att ha givit varandra "amnesti" till sina regeringars och sin bourgeoisis hjälp ännu en gång gå till att bedra arbetarklassens och slutligen det väldiga anropandet av revolutionär erfarenhet och internationalisering av hela revolutionens gång förmår oss att taga initiativ till att på dagordningens uppställa frågan om att sammankalla de revolutionära proletärpartierna till en internationell kongress.

I. Mål och taktik.

Enligt vår åsikt bör den nya Internationalen fotas på erkännandet av följande principer, som vi här framställer såsom plattform och vilka utarbetats med ledning av "Spartacus-förbundets" i Tyskland och det kommunistiska (bolsjevikerna) partiets i Rysslands program.

1. Den nuvarande perioden är förstörelsens och kraschens epok för hela världens kapitalistiska system och kommer jämväl att vara liktydig med en katastrof för hela den europeiska kulturen, om icke kapitalismen med alla sina olösliga motsägelser blir förintad.

2. Proletariatets uppgift måste nu vara att utan dröjsmål erövra makten. Att erövra makten betyder att förstöra bourgeoisiens statsapparat och organisera en ny proletarisk statsapparat.

3. Denna nya apparat för maktens utövning bör förverkliga den arbetande klassens diktatur (och på vissa orter därjämte halvproletariatets på landsbygden, d. v. s. bondeproletariatets), det är: bestå i ett systematiskt undertryckande av de exploaterande klasserna och utgöra ett medel till att expropriera dem. Ingen falsk, borgerlig demokrati — denna bedrägliga form för finansoligarkiens herradöme — med sin blott formella jämlikhet, utan en proletärisk demokrati med dess möjlighet att förverkliga friheten för de arbetande massorna, ingen parlamentarism utan dess massors självstyrelse genom av dem valda organ; ingen kapitalistisk byråkrati, utan styrelseorgan, som upprättats av massorna själva, genom att dessa verkligen deltar i landets styrelse och det socialistiska nydaningsarbetet — sådan bör typen för den proletära staten vara. Rådsmakten eller annan likartad styrelse-organisation är dess konkreta form.

4. Proletariatets diktatur bör vara hävstången till ofördröjlig expropriering av kapitalet och upphävande av den privata äganderätten till produktionsmedlen, genom att göra dem till allmän folkegendom. Socialiseringen (i betydelse av att upphäva privategendomen och göra den till den proletära statens egendom som socialistiskt förvaltas av arbetarklassen), socialiseringen av storindustrien och av densamma organiserade centra jämte bankerna, konfiskeringen av den kapitalistiska jordbruksproduktionen, monopoliseringen av storhandeln, socialiseringen av de väldiga byggnaderna i städerna och på landet; upprättandet av arbetarnas regering och de ekonomiska funktionärernas koncentrering i händerna på den proletära diktaturens organ — är dagens väsentligaste uppgifter.

5. För att skydda den socialistiska revolutionen, för att försvara den mot yttre och inre fiender, för att bistå andra länders kämpande proletariat o. s. v. är det nödvändigt att fullständigt avväpna bourgeoisien och dess agenter och att allmänt beväpna proletariatet.

6. Världsläget kräver omedelbart den bästa möjliga kontakt mellan de skilda avdelningarna av det revolutionära proletariatet och den fullständigaste sammanslutning av alla de länder i vilka revolutionen redan segrat.

7. Den viktigaste metoden är proletariatets massaktion ända till väpnad kamp mot kapitalets statsmakt.

II. Förhållandet till de "socialistiska partierna.

8. Den gamla Internationalen har splittrats i trenne huvudgrupper: de uppenbara social-chauvinisterna, som under hela det imperialistiska kriget 1914—1918 understödde sin bourgeoisi och övertog rollen

av den mellanfolkliga arbetarrevolutionens bödlar; "centern", som vars teoretiska ledare Kautsky uppträder och vilken inom sig sluter i allmänhet vacklande element, som är oförmögna att följa några som helst bestämda linjer, utan stundom uppträder rent av förrädiskt; samt till sist den vänstra revolutionära flygeln.

9. Beträffande socialchauvinisterna, som överallt och i synnerhet vid de mest kritiska tillfällen uppträder med vapen i hand mot den proletära revolutionen, kan man blott tänka på skoningslös kamp mot dem. Mot "centern" — en sådan taktik, som går ut på att skilja de mest revolutionära elementen från densamma genom att obarmhärtigt kritisera den och avslöja ledarna. Avgjort nödvändigt är att organisationerna på ett visst utvecklingsstadium håller sig skilda från centern.

10. Nödvändigt är att förena sig med de element av arbetarnas revolutionära rörelse, vilka tidigare icke slutit till det socialistiska partiet, men nu helt och fullt står på den proletära diktaturens sida i den form som den fått i rådsmakten. Sådana är i främsta rummet arbetarrörelsens syndikalistiska element.

11. Slutligen är det nödvändigt att taga med de proletära grupper och organisationer, vilka, även om de icke öppet anslutit sig till vänstern, till den revolutionära strömningen, likväl i sin utveckling visat tendenser i denna riktning.

12. Konkret sagt går vårt förslag ut på att i kongressen må taga del representanter för följande partier, grupper och strömningar (berättigade till fullständigt medlemskap i den Tredje Internationalen kommer att vara varje helt parti, som står på dess grundval):

1. Spartacus-förbundet (Tyskland), 2. Kommunistiska partiet (bolsjevikerna, Ryssland). 3. Kommunistiska partiet i Tyska Österrike. 4. Samma i Ungern. 5. Samma i Polen. 6. Samma i Finland. 7. Samma i Estland. 8. Samma i Lettland. 9. Samma i Litauen. 10. Samma i Vitryssland. 11. Samma i Ukrajna. 12. De revolutionära elementen inom den tjeckiska socialdemokratien. 13. Bulgariens socialdemokratiska parti (de trånghjärtade). 14. Rumäniens soc.-dem. parti. 15. Vänstern inom Serbiens socialistiska parti. 16. Sverges socialdemokratiska Vänsterparti. 17. Norges soc. arbetareparti. 18. Danmarks soc. arbetareparti. 19. Hollands kommunistiska parti. 20. De revolutionära elementen inom Belgiens arbetareparti. 21 och 22. Grupper och organisationer inom Frankrikes socialistiska och syndikalistiska rörelser, i huvudsak solidariska med Loriot. 23. Vänstersocialdemokrater i Schweiz. 24. Italiens socialistiska parti. 25. Vänsterelementen inom Spaniens social. parti. 26. Vänsterelementen inom Portugals socialist. parti. 27. Britanniens soc. parti (i synnerhet anhängarna till Mac Leans riktning). 28. Socialistiska arbetarpartiet (S. L. P.) i England. 29. I. W. W. (Industrial workers of the world) i England. 30. I. W. of Great Britain. 31. de revolutionära elementen inom Irlands arbetareorganisationer. 33. Social Labor Party of America (S. L. P.). 34. Vänsterelementen inom Socialist Party of America (S. P., i synnerhet den riktning, som företrädes av Debs

och socialistiska propagandaförbundet). 35. I. W. W. of America. 36. I. W. W. of Australia. 37. Workers International Industrial Union (W. I. I. U., Amerika). 38. Socialistiska grupperna i Tokio och Yokohama (företrädda av Katayama). 39. Socialistiska Ungdomsinternationalen.

13. Den tredje Internationalens bas har utformats så, att i skilda delar av Europa redan bildats grupper och organisationer av liktänkande, som ansluter sig till samma program samt i stort sett följer samma taktiska metoder. Detta gäller främst spartakisterna i Tyskland och de kommunistiska partierna i många andra länder.

14. Kongressen bör ge upphov till ett gemensamt kamp-organ, som utgör ett ständigt förenande band och planmässigt leder rörelsen, ett centrum för den kommunistiska Internationalen, som underordnar rörelsens intressen i varje enskilt land under revolutionens gemensamma intressen efter internationella mått. De konkreta formerna för organisation, representation, o. s. v. utarbetas på kongressen.

15. Kongressen bör anta namnet "Den kommunstiska Internationalens första kongress", som vars sektioner de skilda partierna står. Redan Marx och Engels ansåg benämningen "socialdemokrat" teoretiskt oriktig. Den socialdemokratiska "Internationalens" skymfliga bankrutt kräver boskillnad även i detta avseende. Och dessutom bildas redan den stora rörelsens kärna av en mängd partier, som antagit kommunismens namn.

Med anledning av ovanstående föreslår vi, att alla broder-partier och organisationer på dagordningen upptar frågan om sammankallandet av en internationell kommunistisk kongress.

Med kamrathälsning:

1. Centralkommittén för Rysslands Kommunistiska parti. (Lenin, Trotsky.)

2. Utrikesbyrån för Polens Kommunistiska Arbetareparti. (Karski.)

3. Utrikesbyrån för Ungerns Kommunistiska parti. (Rudojanski.)

4. Utrikesbyrån för Tysk-Österrikiska Kommunistiska Partiet. (Dudo.)

5. Ryska byrån för Lettiska Kommunistiska Partiets Centralkommitté. (Rosin.)

6. Centralkommittén för Finlands Kommunistiska Parti. (Sirola.)

7. Verkställande kommittén för de revolutionära Balkan-socialdemokraternas Federation. (Rakowsky.)

8. För Socialist Labor Party of America. (Reinstein.)

SPARTACUS' PROGRAM

Av Z. HÖGLUND

Nr. 26 Mittwoch, 12. Februar 1919 Preis 10 Pfg.

Die Rote Fahne

Zentralorgan der Kommunistischen Partei Deutschlands (Spartakusbund)

Redaktion: Wilhelmstr. 114, II. Telephon: Kurfürst 3334 u. 3335. Nachtredaktion: Mitterstraße 51 (Keller).

Begründet von Karl Liebknecht und Rosa Luxemburg

Abonnementspreis monatlich 1.50 M. Anzeigenpreis: die 7 gespaltene Nonpareille-Zeile 75 Pf. Kleine Anzeigen Ueberschriftszeile 90 Pf., jede weitere Zeile 15 Pf.

Der Mord an Liebknecht und Luxemburg

Die Tat und die Täter

Vier Wochen sind vergangen, seit Karl Liebknecht und Rosa Luxemburg ermordet worden sind.

Vier Wochen sind vergangen, seit eine Untersuchung im Gange ist, die nicht vorwärts geht.

Vier Wochen, daß unterschlagen wird mit keinem anderen Erfolge, als daß immer weiter verdunkelt wird.

Sie haben den Mordplan ins Einzelne festgelegt. Wie auf Mange haben Gericht noch gegen keinen eine Hand gerührt.

Karl Liebknecht kam aus dem Hotel. Er wurde nicht durch den Hauptmann von Kriegsministerium geführt, sondern durch einen Leutnant in der Leutnantsuniform.

Es ist eine bewußte Lüge, wenn behauptet wird, die Leiche sei von der „Menge" oder von „Anhängern" aus dem Wagen gerissen worden. Das Auto fuhr ja einen Weg auf dem, selbst wenn ein solcher Plan bestanden hätte, es kein Mensch erwarten konnte, es sei denn solche, die dabei beteiligt waren.

Die Rote Fahnes vinjett.

Det ligger en stor och vacker symbolik över det namn, med vilket den socialismens revolutionära och internationella idéer trogna riktningen inom den tyska socialdemokratin tog upp kampen mot kriget och imperialismen. Spartacus, den intelligente, djärve, kunnige slaven, som ledde sina undertryckta klassbröders uppror mot det romerska världsväldets makthavare — var icke just den tappra, hjältemodiga skaran av tyska socialistiska revolutionärer under Karl Liebknechts ledning kött av hans kött och ande av hans ande? Spartacus — det betyder det antika proletariatets heroiska frigörelsekamp, det väldigaste och mäktigaste slavuppror, som forntiden bevittnade. Spartacus, det var ett härligt funnet namn för den rörelse, som ur det omätliga elände, dit det imperialistiska kriget störtat de tyska arbetaremassorna, reste revoltens fana och med dödsföraktande mod gick till storms mot det modärna Rom: världskapitalismen och världsmilitarismen. Så uppstod från de döda den för 2,000 år sedan korsfäste slavledaren, och hans namn blev åter en fackla och en stridsfanfar för millioner för frihet och rätt kämpande trälar, en symbol för den revolutionära kampen, för den oböjliga proletära energin, för den ideala hängivenheten för socialismens mål, för allt som intill döden är förhatligt för det kapitalistiska samhället.

När den tyska socialdemokratin begick sitt med evig vanära höljda förräderi mot Internationalen, i det partiet den 4 augusti 1914 beviljade medel till kriget, samma dag blev Spartacusrörelsens födelsestund. Den oerhörda andliga och politiska bankrutt för den tyska socialdemokratin, som utmynnade i kreditbevillningen, framkallade omedelbart en stark reaktion från en målmedveten minoritets sida, som tagit de socialistiska förpliktelserna på allvar. Redan få dagar efter riksdagsgruppens skamlöst fega knäfall för kaiser och militarismen utgick den första offentliga protesten häremot, undertecknad av Karl Liebknecht, Rosa Luxemburg, Franz Mehring och Klara Zetkin — en fyrväppling av den tyska socialdemokratins största och bästa namn efter Bebels död. Det var den första ljusstrålen från ett land, som plötsligt sänkts i mörker. Den tände en hoppets gnista hos alla dem, vilka den 4 augusti träffat som ett dråpslag. Ännu fanns det socialister i Tyskland!

Det var från denna lilla Spartacusgrupp, som den snart började kalla sig, som motståndet mot det officiella partiets borgfredspolitik och aktionen mot kriget organiserades. I riksdagen, där Liebknecht och Rühle länge var de enda kreditvägrarna, i tidskriften *Die Internationale*, i Rosa Luxemburgs "Junius"-broschyr, i Spartacus-flygblad, på partimöten och underjordiskt — med alla medel sökte Spartacus mitt under belägringstillståndets och sabeldiktaturens oerhörda svårigheter rycka upp massorna till insikt om brottsligheten i Scheidemännens politik och tända hos dem den revolutionära idealismens låga.

Förföljelserna haglade självfallet över de fräcka borgfredsstörarna. Karl Liebknecht dömdes till fyrårigt tukhus, Rosa Luxemburg, Mehring och otaliga andra insattes på obestämd tid i förvaringshäkte — tusentals spartakister fyllde de tyska fängelserna och tusenden andra skickades av myndigheterna, vilka höll en noggrann utkik över alla oppositionella element, till fronten. Men ingenting halp. Även om blott en förblev fri samlade sig skaran på nytt och det underjordiska mullvadsarbetet gick vidare, som en dag skulle komma den tyska imperialismens stolta byggnad att brakande störta samman.

Lika konsekvent som modig var den spartakistiska propagandan. Medan de "oavhängiga" socialisterna i två hela år efter krigsutbrottet hängde fast vid Scheidemännen och först efter mycken tvekan och vånda skilde sig från dessa Judas' efterföljare.

utan att dock våga taga steget fullt ut och överge den enbart-parlamentariska vägens illusioner, så byggde Spartacus-rörelsen på den nya revolutionära taktiken: de utomparlamentariska massaktionerna. Den förföll aldrig till den bekväma pessimism, som kännetecknade de oavhängiga över de "tröga tyska massorna", som sades vara omöjliga att få i rörelse — ett talesätt, som blott var en billig förevändning för deras egen indolens. Spartacus kände ingen tvekan, ingen trötthet, ingen besvikenhet. Med en tro, en energi, en entusiasm, som kunde försätta berg, icke blott höll den ut i kampen utan skärpte den, målmedvetet och systematiskt, dag för dag, icke ett ögonblick tvivlande på, att revolutionen skulle komma.

Och den kom — den 9 november 1918. Plötsligt, oförmärkt, nästan som en tjuv om natten. Ingen hann observera den världshistoriska händelsen förrän den redan var skedd. Så mognade låg de objektiva förhållandena, så förberedd var den psykologiska dispositionen bland massorna för vad som måste ske. Spartacus agitation hade varit ett viktigt led i skapandet av revolutionens andliga förutsättningar. Men tiden var ännu icke inne för att Spartacus själv skulle stå som segrare. Den första tyska revolutionen blev, liksom den första ryska, blott en framstöt mot kapitalismens *utanverk:* den politiska författningen. Men det vill mer till än en borgerlig demokrati för att genomföra socialismen. Det skulle snart en bitter erfarenhet lära även den tyska arbetareklassen, som trots sin revolution och den högersocialistiska-demokratiska regimen såg sig prisgiven åt samma elände, samma utsugning, samma förtryck som förut. Vad som behövdes var just vad Spartacus propagerat: en *social* revolution. Och den är nu i snabbt antågande. Vad inga teorier kunnat lära det tyska proletariatet det har fyra månaders regering av Ebert-Scheidemann övertygat den om. Arbetarerevolutionen är på marsch. Spartacus dag bryter in över Tyskland.

II.

Vad är nu Spartacus', eller som denna rörelse heter sedan den vid årsskiftet även formellt löst sig från de oavhängiga och bildat sitt eget parti, Tysklands kommunistiska partis program? Det råder långt in i våra egna kretsar mycket dimmiga föreställningar om den saken och ett klarläggande härav på grundval av partiets officiella beslut samt uttalanden av ledande personer och

partiets huvudorgan "Die Rothe Fahne" kan därför vara väl motiverat.

Spartacus program är liksom den ryska bolsjevismen ingenting annat än socialism — socialism sådan den förkunnades för 70 år sedan av Karl Marx och Friedrich Engels, ej sådan som förrädarsocialisterna omskapat den till under världskriget. Spartakismen utgår ifrån, att blott proletariatets världsrevolution och socialismens omedelbara genomförande kan bringa ordning i det kaos, världskriget skapat, kan skaffa alla arbete och bröd, kan göra ett slut på folkens ömsesidiga sönderslitande av varandra, kan bringa åt den sargade mänskligheten fred, frihet och sann kultur. Arbetsmedlen måste upphöra att vara monopol för en särskild klass, måste bli allas gemensamhetsegendom. Inga utsugare och inga utsugna mer! Produktionens reglering och produkternas fördelning i det helas intresse! Avskaffandet av såväl det nuvarande produktionssättet, utsugningen och rofferiet som av den nuvarande handeln, som blott är bedrägeri. I stället för arbetsgivare och deras löneslavar: fria arbetskamrater. En människovärdig tillvaro för en var, som fyller sina plikter mot samhället.

Men socialismen, så lär Spartacus, kan icke *dekreteras* fram genom beslut i ett parlament eller av andra myndigheter. Den väldiga ombyggnad av staten och den fullständiga omläggning av samhällets ekonomiska och sociala grundvalar, som socialismen innebär, kan blott genomföras av folkmassorna själva genom eget arbete, egen aktivitet. Det socialistiska samhällets väsen består just däri, att den stora arbetande massan upphör att vara en regerad massa och i stället själv lever hela det politiska och ekonomiska livet och leder det i medveten fri självbestämmelse.

Därför måste det borgerliga klassherraväldets organ: parlament, stadsfullmäktige och liknande institutioner från statens topp ända ned till minsta by ersättas av proletariatets klassorgan: arbetare- och soldatråden, vilka bildar den politiska basen för den nya statsmakten, d. v. s. för proletariatets diktatur.

Arbetare- och soldatråden, det var revolutionens skapelse efter det ryska mönstret. Det var den socialistiska proletärdemokratin i motsättning till den borgerliga parlamentsdemokratin. När den provisoriska revolutionära regeringen Ebert-Haase efter beslut av den oklara rådskongressen, där Scheidemännen var i majoritet, inkallade en konstituerande tysk nationalförsamling på den allmänna rösträttens grund, så bekämpade Spartacus denna åtgärd som

kontrarevolutionär — erfarenheten har givit kommunisterna rätt. På kongressen vid nyåret förekom en intressant debatt om, huruvida man skulle deltaga i valet till nationalförsamlingen eller inte. Naturligtvis var alla ense om, att blott på rådssystemets grund var en vidare revolutionär utveckling till socialism möjlig, eller — som inledaren, dr *Levi*, uttryckte sig: "proletariatets väg kan blott gå över nationalförsamlingens lik". Men såväl han som Liebknecht och Rosa Luxemburg förordade likväl deltagande i valen ur taktiska och agitatoriska synpunkter. Levi hänvisade till, att även i Ryssland bolsjevikerna deltagit i valen och först när situationen blev sådan, att konstituanten faktiskt betecknade en övervunnen ståndpunkt, hade man sprängt den. Rosa Luxemburg lade härtill den anmärkningen, att när den ryska nationalförsamlingen bortjagades av bolsjevikerna, hade dessa redan regeringsmakten i sina händer, och det ryska proletariatet hade bakom sig en lång epok av revolutionära strider medan det tyska proletariatet ännu befann sig i revolutionens början. Hennes ståndpunkt sammanfattades så: "Huvudaktionen föres på gatan. Den skall överallt komma att härska och triumfera. Men vi vill understödja denna kamp även genom nationalförsamlingens tribun." *Rühle* och andra företrädde den meningen, att deltagandet i valen blott skulle blamera och skada partiet. Det skulle utläggas som ett erkännande av nationalförsamlingen. Det skulle skapa förvirring inom det revolutionära proletariatets leder och köra in revolutionen från gatan i pratstugan. Blott en uppgift kan det finnas för oss, sade Rühle: stärkandet av arbetare- och soldatrådens makt. Denna riktning segrade på kongressen med 62 röster mot 23. Från den borgerliga humbugsdemokratin har således Spartacus tagit bestämt och klart avstånd ända till fullkomlig bojkott. Nationalförsamlingen blev också, precis som kommunisterna förutsagt, en kontrarevolutionär församling, som på håret liknade den gamla riksdagen och vars lösen varit: tillbaka. Tillbaka till den gamla sociala träldomen, tillbaka under militarismen, under imperialismen, under den gamla statsregimen, tillbaka, tillbaka! Den bittra erfarenheten härav var nödvändig för de stora arbetarmassornas flertal, innan de skulle vakna upp ur sina illusioner om den parlamentariska vägens framkomlighet till socialismen. Men den erfarenheten har kommit fort nog. Redan i dag, en månad efter konstituantens sammanträde, kan man spåra en fullkomlig omsvängning inom den tyska arbetarevärlden i fråga

om dess tro på nationalförsamlingen. Tanken på dess ersättande med arbetare- och soldatrådens representation, eller i varje fall maktens delning dem emellan, har redan trängt långt in i även majoritetssocialisternas leder,

Spartacus har emellertid aldrig propagerat någon proletär minoritetsdiktatur eller velat genom en kupp bemäktiga sig statsmakten. Det erkänner icke den borgerliga demokratin, det är sant, som nyss påvisats. Ty det ligger ett politiskt bedrägeri, ingenting annat, i den parlamentariska tillställningen, när löneslavar och kapitalister, lantproleärer och godsägare sitter tillsammans i en riksdag för att gemensamt debattera och avgöra sina angelägenheter. Det är ett livsintresse för proletariatet att icke tillerkänna utsugarna, förtryckarna och bedragarna någon politisk medbestämmanderätt, när det gäller att avskaffa klass-samhället, på vilket dessa kategoriers makt och privilegier vilar. Men den proletära diktaturen måste vara en majoritets-, ingen minoritetsdiktatur. Bakom den måste stå de arbetande massornas stora flertal. Detta är just Spartacusförbundets ståndpunkt. Det heter uttryckligen i dess program:

"Spartacusförbundet är inget parti, som vill nå till makten över eller trots arbetarnas massa. Spartacusförbundet är blott den målmedvetna delen av proletariatet, som för varje steg hänvisar arbetarklassen till dess historiska uppgifter, som vid varje särskilt stadium av revolutionen företräder det socialistiska slutmålet och i alla nationella frågor den proletäriska världsrevolutionens intressen."

"Spartacusförbundet skall aldrig annorlunda övertaga regeringsmakten än genom den klara otvetydiga viljan hos den stora majoriteten av de proletäriska massorna i hela Tyskland, aldrig annorlunda än i kraft av deras medvetna anslutning till Spartacusförbundets synpunkter, mål och kampmetoder."

I överensstämmelse med detta program förklarar också partiets huvudorgan "Die Rothe Fahne" i en polemik med "Vorwärts" uttryckligen: "Vi är emot kupper" — — "Så länge proletariatet som klass ännu icke visar vilja att gripa till diktatur skulle vi i försöket från enskilda framskridna centrers sida att gripa till makten se kupper. Från sådana avråder vi och vi kan tryggt säga: disciplinen hos våra anhängare, revolutionens bärare, har bevarat sig så förträfflig, den gemensamma andliga grundvalen så stark, att vi känner intet fall av betydenhet, i vilket våra anhängare brutit mot denna vår taktik."

De exempel på en skenbar motsats, som man kanske hänvisar

till: Berlin, Bremen m. fl., bevisar ingenting. Den s. k. Spartacusveckan i Berlin, som började med den oavhängige socialisten Eichhorns avskedande från polispresidentposten och slutade med de fasaväckande morden på Karl Liebknecht och Rosa Luxemburg, var en av regeringen framprovocerad försvarskamp från de revolutionära arbetarnas sida mot Ebert-Scheidemanns försök att frånröva dem en av revolutionens vinningar: behärskandet av polispresidiet. Det gällde icke alls något försök av kommunisterna att med våldsmedel erövra regeringsmakten. På samma sätt med Bremen. Regeringen föregav, att livsmedelstransporterna hotades genom att kommunisterna var herrar där. Det var en grov lögn, som man tog till förevändning för att skicka dit vita trupper och arrangera blodbad på arbetarna. Så har det förhållit sig även med övriga omskrikna "kupper". Ja, värre än så, Leipziger Volkszeitung har ju t. o. m. avslöjat, hur regeringen Ebert-Scheidemann begagnat sig av provokatörer med uppgift att på olika ställen i landet organisera uppträden, vilka skulle kunna motivera ett väpnat ingripande och terroristiska metoder från regeringens sida! Så djupt har dessa prostituerade arbetarförrädare sjunkit. Den ryska tsarismens avskyvärdaste metoder har återupplevat under den högersocialistiska regimen i revolutionens Tyskland.

Hur ställer sig nu Spartacus till frågan om våldet och terrorn? I den vulgära uppfattningen gäller givetvis dessa socialister som fråssare i blod och allsköns gräsligheter. I verkligheten har de blott godkänt våldet som ett yttersta nödvärn. Medan i de borgerliga revolutionerna blodsutgjutelse, terror och politiska mord var de uppåtstigande klassernas oumbärliga vapen, så betonar Spartacusförbundets program tvärtom, hur den proletära revolutionen för sina mål icke behöver någon terror och att den hatar och avskyr människomördandet. "Den behöver icke detta kampmedel, emedan den icke bekämpar individer utan institutioner, emedan den icke är något förvivlat försök av en minoritet att med våld omdana världen efter sina ideal utan en aktion av folkets stora millionmassa att omsätta socialismens historiska nödvändighet i handling."

Men naturligtvis är de tyska kommunisterna icke naiva nog att tro, att kapitalisterna godvilligt skall underkasta sig den socialistiska ordningens genomförande. Alla härskande klasser har in i det sista med segaste energi försvarat sina företrädesrättigheter. Så kommer också den modärna kapitalistklassen, som överträffar

dem alla i brutalitet och nedrighet, att göra. Den kommer att sätta himmel och helvete i rörelse mot proletariatet, mobilisera bönderna mot städerna, de efterblivna arbetarelagren mot de socialistiska avantgardena, anstifta blodbad och med alla medel hindra de socialistiska reformerna — hellre förvandla hela landet till en rykande ruinhög än frivilligt uppge löneslaveriet.

Mot ett sådant den borgerliga kontrarevolutionens våld måste — säger Spartacus' program — sättas proletariatets revolutionära våld, såväl som dess målmedvetenhet, vaksamhet och ständigt beredda aktivitet. Kontrarevolutionens hotande fara måste avvärjas genom folkets beväpning och de härskande klassernas avväpning. Hela det samlade tyska proletariatets slutna front: sydtyskarnas med nordtyskarnas, städernas med landsbygdens, arbetarnas med soldaternas, den levande andliga förbindelsen mellan den tyska revolutionen och Internationalen, den tyska revolutionens vidgande till världsrevolution — detta allena förmår skapa den granithårda grund, på vilken framtidens byggnad skall upprättas. Kampen om socialismen är det väldigaste medborgarkrig, som världshistorien skådat, och den proletära revolutionen måste skaffa sig den nödvändiga rustningen för detta krig, den måste lära sig att bruka den — till kamp och seger. En sådan rustning, hela den politiska makten åt de arbetande folkmassorna för genomförandet av revolutionens uppgifter, är proletariatets diktatur, som just därför också utgör den sanna demokratin.

Detta är Spartacus' program. Som man finner och som vi i början sade, ingenting annat än Marx' och Engels förkunnelse 1848, ingenting annat än den verkliga socialismen. Att morgondagen är dess i Tyskland som i andra länder, därom kan intet tvivel råda. Helt enkelt därför, att det ges ingen annan lösning på de oerhörda sociala problem kapitalismen skapat och kriget framställt i skärpt form. Proletariatet står i valet mellan att till varje pris kämpa socialismen till seger eller att gå under i elände och slaveri. Komedin med nationalförsamlingen är redan genomskådad, och det högersocialistiska förräderiet har inga fikonalöv längre att skyla sig med. Kampen går nu efter klara linjer: kontrarevolution eller arbetarrevolution, nationalförsamling eller rådsvälde, de vitas diktatur eller proletär diktatur. Att ha givit det tyska proletariatet klarhet och mod, idealitet och vilja i den kampen, som måste sluta med dess seger — det förblir Spartacus' ära och storhet.

VIKTOR ADLER

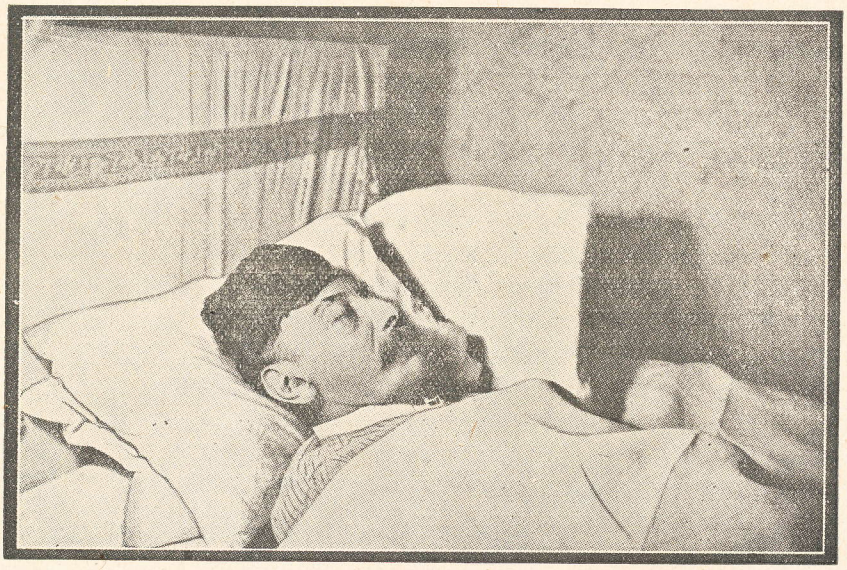

V. Adler på dödsbädden.

Viktor Adler, den österrikiska socialdemokratins store gamle man, gick ur tiden strax efter den tyska revolutionens utbrott. Ett stort och väldigt livsverk hade han då bakom sig. Född 1852 och ursprungligen läkare till yrket blev han redan på 1870-talet övertygad socialist, övergick till politiken och journalistiken, grundade Arbeiter Zeitung i Wien och ledde under 30 år den österrikiska socialdemkratins öden. Även på de internationella kongresserna spelade han en framstående roll, merendels som medlare mellan den radikala marxismen och den moderata reformismen. Under världskrigets första skede framträdde han och hans parti tyvärr som renodlade socialpatrioter, men sjönk dock aldrig så djupt som Scheidemännen i Tyskland — överhuvud stod det österrikiska partiet under Adlers ledning alltid några streck till vänster om det tyska broderpartiet.

En pännans och talarkonstens mästare, en socialistisk politiker av stora mått, en idealist av renaste vatten som för sitt parti offrade både sin förmögenhet och vid åtskilliga tillfällen sin frihet, sådan var denne representant för det nu gravlagda historiska tidsskede, vilket sammanföll med den Andra Internationalen — också den nu en övervunnen ståndpunkt för det revolutionära proletariatet.

KAMPENS INTERNATIONAL

Det vita skräckväldet i Wilsons land.

I pratprofessorn Wilsons land rasar den fruktansvärdaste reaktion mot alla socialister, som vågar motsätta sig den chauvinistiska hetsen. Så ingår i slutet av februari ett telegram, att fem ledande socialistiska kämpar ådömts — 20 års fängelse vardera för "brott mot spionerilagen och för det de hållit anföranden och utsänt artiklar, som är ägnade att skapa insubordination bland flottans och härens manskap och lägga hinder i vägen för rekryteringen". De av detta djävulska straff drabbade är Victor Berger, Milwaukee Leaders redaktör och amerikanska parlamentets ende socialist, Adolf Germer, Socialist Partys sekreterare, J. Louis Engdahl, ledande partiredaktör, William Kruse, ungdomsorganets redaktör, och Irwin St. John Tucker, partiets förlagschef. Domen har väckt oerhört raseri bland alla arbetare och hederliga människor och torde mäktigt bidra att revolutionera det Wilsonska reaktionslandet.

Den som fällt den brottsliga domen över dessa präktiga män (vilka f. ö. veterligt ej är vidare radikala utan — i varje fall de tre första — rätt moderata socialister) är samma domare Landis, som dömde gamle Eugene Debs. Dennes 10 års straffarbete har i dagarna fastställts av U. S. A:s högsta domstol.

Henri Guilbeaux dödsdömd!

Även i Frankrike rasar en fruktansvärd reaktion under blodige Clemenceaus spira. Bl. a. kommer bud, att vår världsbekante tappre kamrat Henri Guilbeaux dödsdömts för förment "landsförräderi", bestående av revolutionär zimmerwaldsk fredspropaganda. Domen kan lyckligtvis ej bli annat än en dom på papperet (in contumaciam), enär G. lyckats fly till det fria Ryssland. Guilbeaux, en av det unga Frankrikes mest lovande diktare, utgav under kriget den ypperliga tidskriften Demain (Morgondagen) med bidrag av Lenin, Romain Rolland, Friedrich Adler och andra av mänsklighetens ädlaste andar. Han häktades i Schweiz i fjol och samtidigt måste hans tidskrift upphöra. Vi hoppas, att han snart må kunna utge den på nytt från ett ur reaktionens klor genom proletariatets revolution befriat Frankrike.

Schweiziska socialdemokratin på marsch åt vänster.

De första dagarna av februari höll schweiziska arbetarpartiet sin extra kongress för avgörande av frågan om sitt deltagande i Bern-konferensen. Kongressen följde med stor majoritet — 238 röster mot 147 — vår kamrat Plattens radikalt avböjande ställning. På grund av resultatet avgick partiets mera moderate ordförande G. Müller. I hans ställe invaldes i partistyrelsen Münch och inom denna utsågs sedan till ordf. Reinhard.

GENERALSTREJKEN I SCHWEIZ

Av A. J. SMÅLAN (S:t Gallen)

I början av sistlidne november beredde sig arbetarna i Zürich att fira årsminnet av ryska revolutionen. Ett stort festmöte förbereddes, där Platten och Paul Rüegg, fastän knappt tjuguårig en av ungdomsrörelsens bästa agitatorer, skulle tala. Vid samma tid anlände fru Balabanoff från Ryssland. Inför dessa händelser for skräck och bävan i de "bättre" stånden. De vildaste rykten sattes i omlopp och avtrycktes i borgarpressen, vilken i sin livliga inbillning såg allt i rött.

Trovärdiga personer, som behärskade ryska språket, ville av samtal mellan ryssar i spårvagnen ha funnit, att det snart skulle bryta löst. Socialisterna i Zürich, vilka i sitt flertal är bolsjeviker, hade hemligen beslutat att efter mötet storma tyghuset, sätta sig i besittning av vapen och tillfångataga regeringen. För att underlätta revolutionen hade "den där Balabanoff" medfört tio miljoner francs. Det fordrades beslutsamhet för att omintetgöra omstörtningsplanen och myndigheterna uppmanades att handla raskt.

De "handlade" också, men ej som statsmän just. Kantonsregeringen tappade fullkomligt huvudet. Utan ringaste bevis på sanningsenligheten av detta skvaller överflyttade den från regeringshuset till kasernen, förklarade sig i permanens och ställde sig under militärens skydd samt anhöll i Bern om förstärkning. Dess begäran villfors av förbundsrådet, som mobiliserade betydande truppmassor för ändamålet.

Förbittringen över de styrandes huvudlösa tilltag var allmän. Mitt under spanska sjukans härjningar skulle man utsätta de nykallade för faran av smitta, stödd bara på lösa rykten utan att förvissa sig om verkliga förhållandet. Den under sommaren ryktbar vordna Oltener-aktionskommittén, vilken på kongressen i Basel några månader förut erhållit nästan oinskränkt makt, anordnade som protest mot mobiliseringen en tjugufyra timmars generalstrejk avsedd att omfatta nitton av de större industriorterna. Förbundsrådet, uppmuntrat av militär- och bondeförbund, svarade med in-

kallandet av hela reserven, så att ungefär en tredjedel av hela hären ställdes under vapen. Vid fördelningen ställdes stadsborna att bevaka gränsen, medan soldaterna från rena bondekantoner förlades till städerna för att "upprätthålla ordningen". Nästan i intet land är motsättningen mellan bönder och arbetare så stor som i Schweiz, och landsortstrupperna skulle vid första tillfälle gladeligen hugga in på de hatade sossarna, det visste man. Man betjänade sig också av språkförbistringen och skickade soldater från fransktalande kantoner till tyska sådana. De welska, som de kallas, var nu gripna av segeryran på andra sidan gränsen, mer än någonsin beredda att röja upp med les boches, som de kallar alla tysktalande.

I Zürich, där arbetarna i trots av förbudet sökte avhålla mötet, kom det till sammanstötning med militären, varvid en soldat dödades. Enhälligt beslöt man under intrycket härav strejkens forsättande tills militären indragits, och aktionskommittén, som inte ville lämna Züricharbetarna i sticket, beslutade strejk över hela landet på bestämd tid. De två första dagarna var de strejkande obestridligen kampplatsens herrar.

Med sällspord hänförelse ryckte massorna upp, inte bara i de påtänkta städerna utan även på landet, i snart sagt varje industrisamhälle. I städerna tågade tusentals genom gatorna, tvingande köpmän och handlare att stänga. Hållningen var mönstergill och oordningar förekom blott där drucken militär provocerade. Inga tåg gick, inga borgerliga tidningar utkom, varje ort var fullkomligt hänvisad till sig själv, avskild från den övriga världen. De inryckande måste hämtas med automobiler, vilka var överlastade med människor. Åtskilliga kom med häst, på cykel eller till fots. Svärjande ryckte bönderna in: "Förbannade bolsjeviker, de vill omstörta allt, ha åtta timmars arbetsdag medan vi knogar tretton, fjorton. Nu måste vi lämna hus och hem för att hålla dem i styr! Är det tacken för att vi i allmänhetens intresse odlat så mycket?" (Av odlingen hade bönderna själva den största nyttan, med oförskämda pris på mjölk, smör, potatis m. m.)

Allehanda rykten var i omlopp och för den som likt skrivaren av denna uppsats vistades på landsbygden, var det rent olidligt om man i en diskussion tog de strejkande i försvar. "De djävla utlänningarna bär den största skulden, de har förvillat våra arbetare. Lenin har skrivit ett program, som han påtvingat partivännerna i Schweiz!" På ett fabrikskontor erhöll man meddelande pr telefon om att amerikanerna erbjudit regeringen hundratusen man i hän-

delse av behov. "Nå, gudskelov, amerikanerna blir snart färdiga med den där Grimm och hans ryska vänner!" En massa utlänningar utvisades, andra burades in. Münzenberg — vilken befann sig på fri fot — greps och fördes över gränsen. Samma öde vederfors ryska beskickningen, trots förbundspresidentens medgivande att han stått på god fot med denna. Hela sändebudets personal jämte fru Balabanoff behandlades sämre än de grövsta förbrytare, måste tillbringa en natt gemensamt i en cell utan sängkläder.

När regeringen väl fått trupperna samlade, slog den till, hårt, hänsynslöst. Städerna fullproppades med soldater, vilka löpte genom gatorna med stålhjälm på huvudet och dragen sabel i handen. Arbetartidningarna besattes och förhindrades att utkomma. T. o. m. lokalen, där aktionskommittén höll till, besattes och bevakningen leddes av själve generalstabschefen. Förbindelsen mellan ledning och strejkande var avbruten. I Basel hade organiserats ett borgargarde av studenter och kristliga, vilka beväpnat sig med stora påkar. Gardet tog emellertid ett snöpligt slut i det att arbetarna bemäktigade sig påkarna, som nu fick dansa på "gardisternas" ryggar.

På strejkens tredje dag inkallades nationalförsamlingen pr telegraf, råden hämtades med auto. Här besannades Marx' ord om den enda reaktionära massan; ity att inte en enda av de borgerliga röstade med socialdemokraterna. Dessa hade en svår dag. Utanför det stora förbundspalatset gick soldater omkring med skarpladdade gevär och därinne korsade politikerna sina klingor. Grimm, Naine och den åttioårige Greulich gick skarpt tillrätta med vederbörande under läktarens ljudliga bifall, medan en annan fraktionsmedlem, f. d. präst, i Jesu namn bad de stridande att försona sig. Därom ville man dock inte höra talas. Vår lösen är oförsonlig kamp, förklarade Grimm medan borgarna fordrade underkastelse på nåd och onåd.

Slutligen ställde förbundsrådet ett ultimatum med några timmars frist. Avböjde kommittén detta, komme man att tillgripa skarpare åtgärder. Därmed hade man redan börjat, i det järnvägsmännen delvis mobiliserats. Ett flertal vägrade helt enkelt att i uniform låta tvinga sig till strejkbryteri. Emellertid: kommitté såväl som nationalrådsfraktion hade tydligen låtit skrämma sig av de borgerligas beslutsamhet, ty trots Grimms förklaring att deras ultimatum inte komme att diskuteras, gjorde man sig redo för återtåg. Klockan två på natten, då den förlängda fristen utlöpte, an-

lände en beskickning i förbundspalatset och meddelade kommitténs beslut att sträcka vapen. Med en stämma som darrade av glädje och stolthet kunde förbundspresidenten några timmar senare upplysa därom i rådet.

Just som strejken nått sin höjdpunkt — deltagarnas antal uppgick till nära 400,000 — bragte telegrafen budskapet om ledningens kapitulation. Bestörtningen övergick till förbittring, som i första rummet vände sig mot de ansvariga, vilka beskylldes för feghet och förräderi. Kommittén, vilken tillfölje sin maktbefogenhet iscensatt strejken, strök flagg vid första anfallet, oaktat den sagt sig i uppropet vilja "antingen segra eller döende gå under"!

På sina håll förklarade man kommittén avsatt och förklarade sig ämna fortsätta på egen hand. Den planen uppgav man likväl för att inte bryta enigheten, men det var blott med stor svårighet som man fick arbetarna att återgå. I synnerhet var detta fallet i industrisamhällena i östra Schweiz; Basel, Zürich, Winterthur. De kände sig inte alls slagna utan förklarade sig när som helst beredda att börja kampen på nytt.

Nekas kan inte, att kommittén var i en svår klämma. Inför borgarnas utmaningar och massuppbådet av militär ville den inte taga ansvaret för det inbördeskrig, som skulle bli följden därest kampen fortsattes. Därmed skulle den dock ha räknat från början. De som under alla förhållanden vill använda sig av lagliga medel blir slagna av motståndaren, vilken sätter sig över alla lagar.

Generalstrejken svävade ännu över det hela när parti- och arbetarekongresserna avhölls före julen. Det kom till häftiga sammanstötningar och strejkledningen klandrades skarpt. Några av dess medlemmar beskylldes för dubbelspel. De hade med avsikt ordnat strejken så att den skulle gå förlorad då de själva var motståndare till generalstrejk. Andra hade som ledamöter i stadsstyrelsen uppmanat arbetarna att göra sin plikt, samtidigt som de i kommittén undertecknat strejkmanifestet, och f. d. metallarbetare Schreeberger hade som polismästare i Bern att sörja för ordningens upprätthållande därest partivännerna gjorde revolution. Det stora flertalet godkände dock aktionskommitténs handlingssätt, medan Basel och Zürich röstade mot. Grimm förklarade sig vara motståndare till proletariatets diktatur, därest detta ej hade majoritet, medan Platten öppet bekände sig som bolsjevik och för revolution, som han ställde mot evolution. Då hans mening låg under, tog

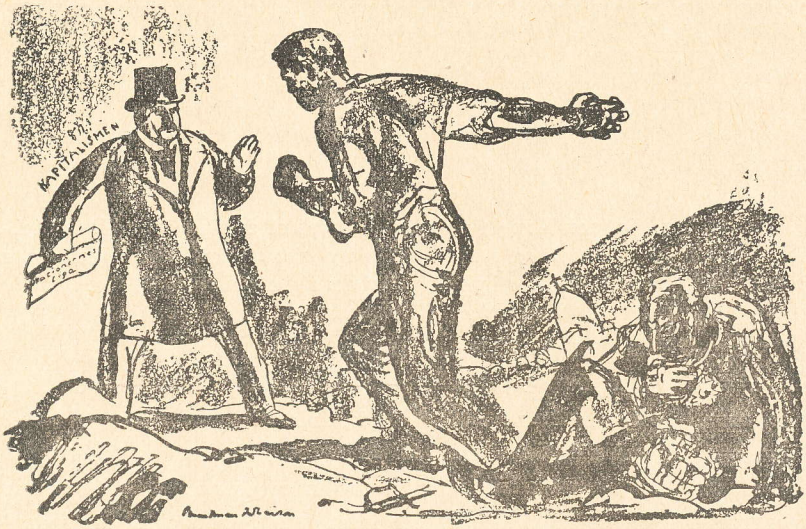

Nu är den färdig, nu är det din tur!
(Liberator, New York)

han konsekvenserna och trädde tillbaka som partisekreterare. (Januari-kongressen åter gav Platten-riktningen stor majoritet. Se sid. 102.) Partistyrelsen, som hittills haft sitt säte i Zürich förlades till Bern och Grimm skulle nu varit självskriven som ordförande, därest inte de romanska ombuden inlagt gensaga. Alltsedan sin vistelse i Petersburg har han häftigt bekämpats i franska Schweiz. Graber avgav en förklaring att de welska skulle utträda i händelse Grimm bleve partiordförande. Mot hans inval i styrelsen protesterade de märkvärdigt nog inte. Att man valde Gustav Müller, finansdirektör och överste, anhängare av nationellt försvar, till ordförande har borgerliga sökt tolka som rättning höger. Knappast troligt. Så som sakerna nu ligger är föga fara förhanden att arbetarna skulle svänga om, de styrande själva sörjer i sin dumdristiga hämdtörst och förföljelselust för att så inte blir fallet.

ETT GRAVTAL ÖVER SPARTACUS

Ur ett av diktaren Arnold Zweig författat eftermäle över Karl Liebknecht och Rosa Luxemburg i den borgerliga tidskriften Weltbühne lånar Zimmerwald följande vackra hyllning för de stora döda, vilka även ingav de bästa av bourgeoisin vördnad och beundran:

Oförgätlig skall Karl Liebknechts gestalt bli, det är visst; men icke den segerrike agitatorn på taket av den med maskingevär hotande lastautomobilen, utan den krampskakade folktribunen i riksdagens talarstol är det, som skall bli odödlig: han som kringrasad av borgarpöbelns vrål och ursinne slungade dem i ansiktet protesten och sanningen, att de var exponenter för krigsockrarkapitalet och intet annat, exponenter för spannmål, potatis, bomull, socker, kväve, stål, kol och tidningar — den ende som hade modet att protestera och som de skränade ned, rasande över sin vanmakt över denna människa som stod där och ropade. Stod där och ropade av fåfänga, tjuter ännu prässen — som om det minskade det ringaste i protestens sanning. Då var Liebknecht hjälten för den i infanteri- och batteriställningen vanmäktigt förtvivlande gemene soldaten, och hans namn, hans krav stod i de kvinnors brev, som vågade skriva något. Och när så borgarens raseri tog loven av hans klokhet, när den sluga beräkningen att man ej skulle skapa någon martyr förstummades inför nödvändigheten att under alla omständigheter låta denne hatade figur köras undan, tiga, försvinna, då talade, efter den sista av de bägge domarna, soldaten i ledet inte mer om honom, men han tänkte på honom så mycket innerligare ju hopplösare han såg framför sig utan slut kriget och "den stora tiden" och att enda slutet på denna helvetestillvaro bleve en granatskärva som inte gjorde fuskverk. Mången gång, då man var alldeles säker på att vara helt i fred för sig själv, pratade man då om honom, kamraten, som visserligen var skonad från smuts, väta och eld, löss, utmattning och ständigt larmtrummande, men som bara var så mycket hårdare pinad av samma vilddjur, som gripit en själv: militarismen, vars skarpaste form hette tukthuset. Han svalt, han var sjuk, han skulle aldrig mer komma fri, det vore tydligen meningen... Dock, han kom fri, han stod med den röda fanan bredvid sig ohindrad av alla på kungliga slottets balkong i Berlin — en enda men en brusande och lycklig minut av gottgörelse för fruktansvärda månader. Vi vet, vad en intellektuell har att lida

i tukthuset, och med av förakt orörligt ansikte läser vi, att endast patologisk fåfänga kunnat driva Karl Liebknecht in i Wilhelm II:s rum.

Mindre synlig som individ, oförgätlig som typ står Rosa Luxemburgs gestalt i dessa dagar. Hon är österns judiska revolutionskvinna, den i varje fiber antimilitaristiska, den mot våldet fientliga, slutligen själv för våldet offer fallna, ett långt liv kämpande bärarinnan av idén. Judinnor av detta slag, helgade i sin gripenhet och helt rena i sin vilja, har störtat tsarismen; de har skrattat åt kosackens nagajka, de har inte fruktat att se soldaternas gevär och skärvorna av de av dem själva iordninggjorda och slungade bomberna; de har gått rakt fram som den logiska tanke de givit sig åt och de har överallt ännu in i döden föraktat dem, som kunde döda dem men icke vederlägga dem. Jael och Judit är hennes systrar i sagan; men Rosa Luxemburg har säkert föraktat dessa systrar, som måste begagna sig av sina kroppar för att döda våldsmänniskorna, ty i henne hamrade tanken, det obundna, osinnliga, över verklighet och opportunitet rakt ut i det obetingade siktande ordet. — Vi är säkra på, att borgarnas nävar eller de gevärskolvar, som dödade henne, slog så mycket vildare, därför att hon var judinna, obehagligt främmande som en behovslöshetens, offermodets, fulhetens och radikalismens häxa — men kär för oss, därför att hon var fylld av vår anda och en tapper soldat i mänsklighetens krig.

Karl Liebknecht och Rosa Luxemburg: bredvid de döda från december och januari ligger deras lik i grunden på den tyska republikens, den socialistiska frihetens bygge. Denna frihet måste skapa mycket för att bli värd dessa döda. Glöm den felväg, de i det sista slog in på (förf. är, som synes, icke revolutionär), och tänk på dem som det de var: resare av den tyska revolutionen, heliga verktyg åt ödet, hävstänger för en ny tid. Ni kommer att få mycket att göra, på det att det må bli en bättre tid än den gamla, som med våld hopade millioner lik kring sig och dock icke hade något bestånd. Må den tjuta triumf som vill; må de, som svurit dessa båda fiendskap och hat, högljutt eller i viskning prisa de anonyma kulor och knytnävar som röjt undan åt dem dessa motståndare: vi vet, att de, omstrålade av sin missions mörka gloria, alltfört lever med i denna tids rymder, själsligt och själfullt, rastlöst piskade av ödesvinden, barn av elden, som bekämpar varje vinter och sjunger om sig själv:

Ja, jag vet, varfrån jag stammar:
som omättlig eld jag flammar,
glöder och förtäres jag...
Ljus blir allt jag rör och ämnar,
aska allting som jag lämnar,
elden är mitt väsens lag.

TILL ANDENS STRIDSMÄN I HELA VÄRLDEN EN APPELL AV HENRI BARBUSSE

Henri Barbusse, Frankrikes främste diktare av de yngre, författare till den redan klassiska krigsboken Elden, riktar i den socialistiska Populaire i Paris en appell till de intellektuella, varur vi citerar:

Till andens stridsmän i hela världen!

Trots allt blod, som droppar från våra händer, väntar nu våra händer på att i förbund med eder alla bygga världen ny. Kan minnet eller det tragiska samvetskvalet, att vi mer än fyra år var slaktandets och ofruktbarhetens drängar, allt fortfarande skilja oss, sedan en alltför intim broderlighet med våra landsmän ställt oss som fiender i kamp emot varann? Vår själ svävade alltid högt ovanför slakten. Medlidande förtärde oss som en inre brand. Vi talade sanningen, vi trodde icke lögnerna.

— — —

Andens stridsmän i de ännu i går fientliga länderna!

Vi har bråtT att åter få känning med edra hjärnor och hjärtan! Andens stridsmän i hela världen! Vi vet, att ni, som tänker lika med oss, är otaliga och att även ni i femtio långa månader, trots renheten i edra rättfärdiga själar, levat ett liv av synder.

Vi har den allvarliga och sköna plikten att i dag ge ett vist föredöme. Vi måste vara de första att räcka varandra händerna, eftersom endast vi — över den i det inre av varje land av prässen bundna massan, över de stora intellektuella som brast inför sin stora sedliga uppgift, eftersom endast vi — över alla vilsegångna själs- och folkkrafter, under tvekampen mellan eld och stål, som gjorde oss till fyllnadsgods i granatgroparna — har haft modet att bevara förtroendet för människovärdet och förnuftets lysande och sedliggörande kraft.

— — —

Andens stridsmän i alla land — klarseende, föraktande det fortlevande hatet, räcker vi er broderligt våra händer. Vår uppgift av i morgon blir hård, hårdare än den av i går. Den kommer att oupphörligt ställa oss ansikte mot ansikte med vårt samvete i en medelpunkt av förföljelser med vilka den barbariska och döende nationalismen kommer att anfalla oss. Vårt intima förbund skall bli vår styrka.

Det är på tiden, att vi, envar i sitt fosterland, ställer oss emot krigets och hetsens gynnare. Oss, som ingen kan förebrå att vi icke givit nationen vad nationen tillkommer och som lämnat panter nog på vår hängivenhet för folkens fred, oss åligger från och med nu arbetet att till människornas lycka återställa själarnas International.

Andens stridsmän i alla land, förena er!

KURT EISNER — IDEALISTEN OCH MARTYREN

De avskyvärda morden på de tyska revolutionshjältarna Karl Liebknecht och Rosa Luxemburg blev inte de ensamma vittnesbörden om den tyska överklassens och högersocialismens förvildning. Inte många veckor senare föll bajerske ministerpresidenten Kurt Eisner för en officers hand. E. tillhörde de oavhängiga men deras vänster. Och hans öde — att just han, som så i vackraste mening demokratiskt vädjade till alla utan klassskillnad att hjälpa till att bygga upp det nya Tyskland, han som ej ens ville hindra borgarprässen att fortsätta sin förgiftande lögntrafik, att just han fick den tacken och mördades efter hets mot hans liv i den präss han gav full frihet — det bör ge en del lärdomar.

Eisner var född den 14 maj 1867 i Berlin, studerade filosofi m. m., var författare och publicist till 1898, då han blev politiskt redaktör för Vorwärts. Efter en konflikt avgick han därifrån 1905 samt ägnade sig sedan åt fri skriftställarverksamhet. Han skrev en mängd politiska och litterära arbeten, som utövat stort inflytande på tyska arbetarrörelsen. Sina sista tio år var han nationaliserad bajrare, bosatt i München. Både före och under kriget fängslad i långa månader för fredskamp blev han vid revolutionsutbrottet republiken Bajerns mycket populäre statsminister.

Socialistisk samling i Ryssland.

Enligt meddelande från Moskva har ett stort antal bemärkta socialrevolutionära medlemmar av den upplösta konstituanten utfärdat ett Upprop till den ryska republikens medborgare, vari det bl. a. heter:

Efter omvälvningen i oktober 1917 började det socialrevolutionära partiet för försvaret av sitt program den aktiva kampen med sovjetregeringen och med Tyskland. Rättvisan tvingar oss att erkänna, att beskyllningarna, att bolsjevikerna stode i de tyska imperialisternas sold och att dem emellan ett ömsesidigt skyddsförbund slutits, var ogrundade. I avsikt att skapa en enda allrysk makt hölls i september i fjol i Ufa en politisk överläggning, som förde till bildandet av ett direktorium på fem medlemmar. Planen att till den 1 januari inkalla en konstituerande församling kunde ej komma till utförande, enär den sibiriska reaktionens ledare den 18 november häktade detta direktoriums medlemmar och överlämnade översta makten i riket till diktatorn Koltschak. Världskriget har slutat med nedbrytandet av det imperialistiska Tyskland. Brest-freden är anullerad och de allierades inblandning i de inre ryska förhållandena antar allt tydligare former. Den ryska revolutionen hotas nu med dödsfara från våra forna allierades sida. Den avgörande kampen mellan social revolution och social reaktion har börjat. Det socialrevolutionära partiets plats i denna kamp kan endast vara vid arbetarnas och böndernas sida, ehuru partiet i mycket icke delar de ryska kommunistiskt bolsjevistiska gruppernas åsikter. Med Rysslands nuvarande internationella och inrepolitiska läge kan vi icke vidare påtaga oss ansvaret för ett fortsatt blodigt brödrakrig och för ett försvagande av demokratin genom inbördeskriget och håller det därför för vår plikt att, innan ännu en officiell enighet uppnåtts mellan socialrevolutionära partiet och sovjetregeringen, uppmana alla medborgare, arbetare och bönder i Ryssland till sammanslutning i avgörande kamp mot den gemensamme fienden. Leve den ryska och med denna den sociala v ä r l d s r e v o l u t i o n e n!

Arbetarklassen är revolutionär, oaktat det att vissa element, arbetararistokratin med dess byråkrati förnekar det. Men det måste uppstå en revolutionär situation, då kampen är oundviklig. En riktig teoretisk insikt (marxismen) är nödvändig: för det första för att ej misstaga sig på situationen och antingen försitta det rätta ögonblicket eller riskera arbetarklassens bästa element i en äventyrlig kamp; och för det andra för att kunna föra kampen med den hänsynslösa kraft, som är nödvändig. Revolutionärt "frasmakeri" och en skenrevolutionär ståndpunkt (Kautskyanism), är båda lika farliga. Som grundval för den revolutionära socialismen (kommunismen) gäller ett principiellt ställningstagande till staten: den är och förblir (även som "demokratisk") ett klassförtryckets organ och måste krossas. Bland dess mest förrädiska benämningar är "fosterlandet" och "republiken". Dess höjdpunkt — som är så väl bekant från krigstiden — är kapitalets diktatur i militarismens tecken. Och mot den har arbetarklassen endast ett program: den proletariska diktaturen.

Yrjö Sirola.

DEN VÄRKLIGE CYRANO DE BERGERAC ETT TREHUNDRAÅRSMINNE. Av TURE NERMAN

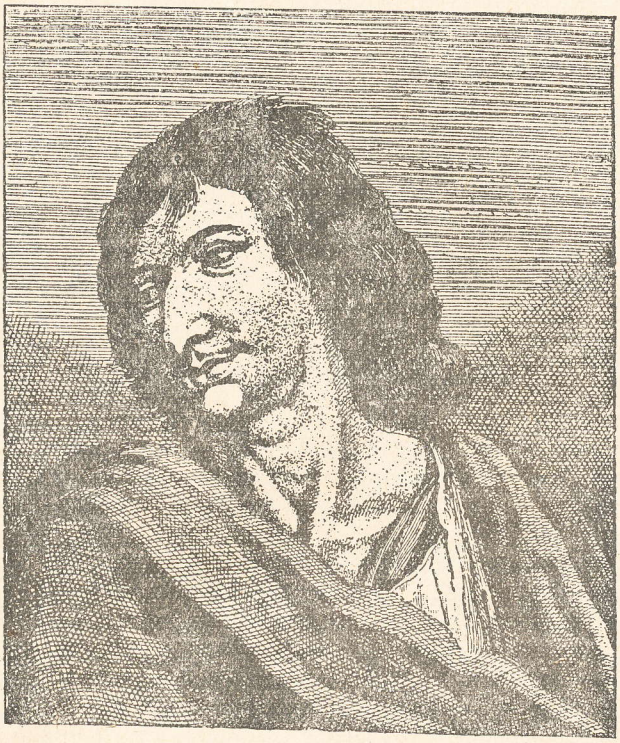

Cyrano de Bergerac

"En svärmare och tok men riddersman ändå"
är den karaktäristik, Rostand i sin värdsberyktade heroiska komedi Cyrano de Bergerac ger styckets jälte. Och som sådan står han också inför den allmänna föreställningen: en slagskämpe av första ordningen, något sällsam till ingeniet, sentimental i erotiken, en gascognsk ädling med drag av Don Quijote.

Rostand har tagit sin jälte alltför ytligt, liksom överhuvud denne dramatiker är grund och hemfaller åt frasens bravur. Den värklige Cyrano var betydligt jupare än huvudfiguren i teaterstycket. Den värklige Cyrano var visserligen varken gascognare eller adelsman, bara en

vanlig enkel Pariserpojke, men riddersman i det ordets bästa mening var han: inte bara en snillrik författare, död alltför tidigt för att hinna det litterära värdsrykte han annars säkert skulle hunnit, han var också och framför allt en karaktär, en man, en heljuten ande.

Cyrano som fyller 300 år den 6 mars 1919, blev aldrig fulla 37 år men hann likväl författa ett antal litterära arbeten av stort intresse. Efter den tidens smak skrev han en del brev, riktade till värkliga eller fingerade personer, naturbeskrivande, smädebrev mot fiender och laster, satiriska epistlar mot häxprocessandet, etc., vidare två teaterstycken: komedien Den gäckade skolfuxen, bekant särskilt för den av Molière senare lånade scenen "Vad hade min son på galejan att göra?" och komedien Agrippinas död, på ett romerskt motiv, en dråplig satirisk predikan av en girig präst och slutligen en stor fantastisk-satirisk reseroman Den andra värden, innehållande resor på månen och solen. Det sistnämnda arbetet är det mäst ryktbara och ställer sin författare på en beståndande hedersplats i denna litteraturarts historia.

Cyrano var i olika avseenden långt före sin tid. Han har exempelvis i sina skrifter förebådat aeroplanet, fonografen m. m. och varit förkämpe för skiljedom mellan folken, för rashygien, för nykterhet (själv var han nästan absolutist och vegetarian), för internationalism o. s. v. Så försvarade han i ett brev kardinal Mazarin, som ehuru han var italienare blivit fransk statsminister, på följande ståtliga sätt:

"Jag svarar, inte till dessa pappersjältar utan till resonabla personer som förtjänar att tas ur sin villfarelse, att en hederlig man är varken fransman eller tysk eller spanjor, han är värdsmedborgare och hans fosterland är överallt."

I sin månresa har Cyrano ypperligt satiriska rader emot nationalism och krig. En kvinna från månen berättar, att krigen där nästan avskaffats, om man någon gång måste kriga så sker det antingen genom urval av 100 man från vardera sidan, som väljs ut så rättvist som möjligt och sedan drabbar samman eller — och hällre, de segrarna är tre gånger värdefullare än de med vapen: genom debatter av resp. sidornas lärda. Man kommer in på förhållandena på jorden, och kvinnan yttrar:

— Säg mig, anger inte era furstar som skäl till sina rustningar rätten?

— Mycket riktigt, svarade jag, deras saks rättfärdighet.

— Varför, fortsatte hon, väljer de då inte ut oförvitliga skiljedomare för att förlika dem? Och om det visar sig, att de har lika rätt bägge, kan de då inte låta saken bero eller spela ett parti piket om den stad eller provins de grälar om? Och dock, fastän de låter krossa skallarna på millioner män, som är värdefullare än de själva, gycklar de i sina gemak över omständigheterna, varunder dessa stackare massakreras. Men jag gör orätt i att på detta sätt klandra era präktiga undersåtars tapperhet: de gör rätt i att dö för sitt fosterland. Affären är värkligen av stor vikt. Ty det är frågan om, huruvida man ska vara vasall under en kung som bär ett krås eller under en som bär en krage."

Ett annat citat visar Cyrano som fullt modärn ande även på filosofiens område:

A MONSEIGNEVR

LE

DVC D'ARPAION.

MONSEIGNEVR,

Ce Liure ne contient presque qu'vn ramas confus des premiers caprices, ou pour mieux dire des premieres folies de ma ieunesse; I'aduouë mesme que i'ay quelque honte de l'aduoüer dans vn âge plus aduancé; Et cependant,

ã ij

Cyranos dedikation till Arpajon i Oeuvres diverses 1654.

"Icke Aristoteles' namn, mer vis än jag, icke Platons, icke Sokrates' övertygar mig det ringaste, om ej mitt omdöme övertygas genom förnuftsskäl om vad de säger. Förnuftet ensamt är min drottning, vilken jag villigt ger mina händer."

Som prov på Cyranos fördomsfrihet i religiösa frågor må citeras i versifierad men tämligen ordagrann svensk översättning några rader ur hans Agrippinas död. Det är en dialog mellan livvaktsanföraren Sejanus — tydligen språkrör för författaren själv — och hans vän Terentius.

Terentius.

Så frukta blixten då, den vreda gudar sända!

Sejanus.

Slår ej om vintern ned — det brukar aldrig hända.
Jag minst sex månar har till gräl med dem, min vän,
sen sluter lugnt jag fred med himmelen igen.

Terentius.

Men gudarna slå ned vad ej är dem i tycket.

Sejanus.

En smula offerrök klarerar ganska mycket.

Terentius.

Den dem räds intet räds —

Sejanus.

Ha, dessa barn av skräck,
ett vackert ingenting som tillbes av en gäck,
med slaktboskapens blod på lemmar och på änne,
gudar dem mänskan skapt och som ej alls skapt henne,
ett nyckfullt stöd åt makt som famnar jordens ring.
Väl! Den som räds för dem, han räds — ett ingenting!

Det är ju klart, att en man med så järva åsikter, till på köpet ansedd som hädare för sina briljanta satirer mot de gängse gudsbegreppen, skulle i en så bigott tid få en massa fiender och belackare. Han sörjde häller ej däröver utan gick lugnt sin väg fram, aldrig kompromissande en tum om vad han ansåg vara det rätta. Han lysande tapperhet skaffade honom anbud om beskydd av högtstående furstliga personer, men han vägrade, ända tills han strax före sin död på grund av tilltagande fattigdom och nöd lät av sina vänner övertala sej att träda i tjänst — som privatsekreterare — hos en mäktig härtig av Arpajon. Men Cyrano kunde inte vara bunden hos någon, förhållandet mellan honom och hans beskyddare var aldrig särdeles järtligt och då vår diktares tragedi vart utvisslad av pöbeln som hädisk, jorde Arpajon en antydan om att han inte gärna ville se sin privatsekreterare hos sej i Paris, varemot han gärna finge bo på något av hans slott i landsorten, varpå Cyrano tackade och sade adjö. I samma veva fick han sitt beryktade vedträ i huvudet, nedkastat av en lakej ur ett fönster — av slarv eller avsiktligt — och låg de sista fjorton månaderna bunden vid sjuksängen.

Under denna tid försökte hans fromme vän Lebret och tre gudliga fruntimmer — däribland Magdeleine Robineau, som sedermera av Rostand jorts till teaterstyckets Roxane men i värkligheten aldrig haft något ero-

tiskt förhållande till Cyrano — omvända fritänkaren. När en känd dylik dör, brukar man som bekant alltid få höra efteråt, att han ångrat sej och omvänt sej på dödsbädden. Detsamma sades naturligtvis också om Cyrano. Men det tycks, som inte ens de fyra frommas förenade ansträngningar varit starka nog att föra den gudlöse in på den rätta vägen. Det fins i varje fall ej bestyrkt, att Cyrano tagit nattvarden, något som hörde till alla levnadsteckningar på den tiden men saknas i Lebrets biografi över vännen. Det ser snarare ut som om sjuklingen skulle funnit det hela mindre angenämt, ty under förebärande av önskan om luftombyte lät han, när han kände slutet nalkas, föra sej ut på landet, till en kusin Pierre, i vars hem han så avled i september 1655.

Cyrano begrovs i den till Korsets döttrars kloster hörande kyrkogården vid Rue de Charonne. I senare tid har man försökt att återfinna hans grav, men förgäves. Troligen ska det häller aldrig lyckas, ty under franska revolutionens terroristiska tid, då den gamla kyrkan fick tjänstgöra som kolmagasin, blev säkerligen hans grav som så många andras förstörd och den gamle duelljältens och diktarens stoft utströtts för alla himmelens vindar.

Arvid G. Hansen: Wilson eller Lenin?

En ypperligt klargörande broschyr, utsänd å norska arbetarpartiets förlag (30 öre). I en kryddat satirisk stil och med en ovederlägglig logik gör vår partikamrat sin uppgörelse med den utopiska wilsonska fredsfrasen. Den borgerliga fredsrörelsen, som ingenting jort mot kriget, kurrar nu som en duva inför diplomaternas "nationernas förbund". Men det är märkligt, att detta bringas på tal i samma dagar arbetarna i det mäktiga kapitalistiska England uppsäger borgfreden! Pacifismen i dess nya skede bakom imperialisterna stämplas med rätta som amerikansk filmkomedi. "Nationernas liga" kan ej säkra freden under kapitalismen men väl narkotisera de revolutionära klasserna med illusioner om en lycklig tillvaro utan kamp och offer. Men arbetarna bör i stället lyssna till Baselkongressens sanningar, förrådda av de socialpatrioter som enhälligt antog dem 1912, och genom att fortplanta bolsjevismen till en värdsrevolution bruka "vapnens kritik" (Marx) mot själva den kapitalistiska klassregimen — först med proletariatets värdsvälde är värdsfreden säkrad. När det nu gäller, i det enade värdskapitalets kamp mot bolsjevismen, den sociala revolutionen, må arbetarna ej låta lura sig med frasen om nationernas självbestämmanderätt, så länge denna rätt kränkes beträffande den r e v o l u t i o n ä r a delen av värden. De bör välja Lenin — ej Wilson.

Hansens broschyr förtjänar masspridning även i Svärge.

T. N.

B Ö C K E R

N. Bucharin.

Världsrevolutionens program.

Under denna titel föreligger nu i svensk översättning en klar och lättfattlig framställning av N. Bucharin av såväl den ryska revolutionens som i allmänhet kommunismens ledande grundtankar. Det är både en försvarsskrift för de linjer, som sovjetrepubliken följer i sin kamp och sitt nydaningsarbete, och en bred och klar skildring av huvuddragen av ett nytt, under bildning varande samhälle. I uppsjön av okunnighet, missförstånd och medvetna vrängningar, som fördunklar och vilseleder tyvärr även talrika arbetares uppfattning och kännedom om ögonblickets Ryssland och kommunistisk socialism, finner läsaren här en fast punkt för sitt omdöme. Kommunismen i både sina politiska och sociala yttringar, som samhällelig nödvändighet, som maktöverflyttning till massorna, som proletäriskt rättskrav giver förf. en klar definition och orubblig motivering. Den ryska kommunismen räknar sålunda med de givna, beståndande resultaten av en ekonomisk utveckling och vägrar att atomisera den centralisation, som produktionen nått. I denna avgörande punkt skiljer den sig bestämt från anarkistisk åsåkdning och strävan.

Å andra sidan: den "stat", ännu ofullständigt avtecknad i övergångstidens kampformer, men likväl rätt tydligt skönjbar, som kommunismen vill resa på det gamla samhällets och den gamla statens lavafält, sedan eruptionen gjort sitt verk, är vitt skild från det borgerliga samhällets brokiga statssystem med sin ohållbara sammansättning av byråkratiska och demokratiska beståndsdelar. Med ofrånkomlig konsekvens fram-

håller Bucharin, att just det proletäriska intresset av en ny samhällsekonomi i sin oförenlighet med de kapitalistiska intressena även i sitt val av politiska medel är oförenligt med den borgerligt republikanska parlamentsdemokratin.

Man märker vid genomläsningen av Bucharins bok hur behövligt det är att underkasta de gamla borgardemokratiska principerna en grundlig granskning och prövning. När sjunkande samhällsklasser, som våra dagars bourgeoisi, söka rädda livet med åberopande av fri- och rättigheter, vilka av dem användas för mål, som äro dessa fri- och rättigheters motsats, då måste de oundvikligt framkalla åtgärder från uppåtstigande samhällsklasser till skydd mot missbruket. Och det är ju f. ö. liberalismen själv, som varnat för frihetens missbruk för att sedan göra sig själv skyldig därtill, när den råkar in i klassbrytningars virvel.

Tankeväckande kapitel behandla jord-, bank- och finansfrågorna. Där inskärpes med klar socialistisk logik det nödvändiga sambandet mellan den självförvaltning, som maktens erövring lägger i arbetarklassens hand, och den arbetsplikt som samtidigt måste avkrävas alla samhällsmedlemmar för att trygga folkhushållet i en ny samhällsordning. Bucharin faller icke heller ett ögonblick undan för den trångsynthet och egoism som otvivelaktigt finnas hos en del av lantbefolkningen. Långt ifrån att demagogiskt smeka vissa egocentriska instinkter pekar han på det exempel, som industriarbetarne giva, i det de ingalunda förstöra och utplundra fabrikerna, utan gemensamt hålla dem i gång. På samma sätt skola bönderna, "halvproletärerna", förfara med godsen: "icke utplundra de enskilda gårdarne, utan gemensamt begagna maskiner och andra inventarier". Detta är alltså en kulturpredikan, som på det kraftigaste gendriver svartmålningarne av "bolsjevistiska horder" översvämmande landsbygden, härjande och brännande. Nej, tvärtom! Just för produktionens höjande upp ur den arbetslöshet, som vållats av den föregående oordningens regimer, kräves den allmänna arbetsplikten, men genomförd medels det arbetande folkets självorganisation, ej som ett militärt tvångsarbete, sådant som bourgeoisin pålagt massorna under kriget och som är dennas "demokratis" sanna och värkliga innehåll.

Bokens sista kapitel är en korthuggen, träffsäker polemik mot den urartade "socialdemokratin". Den ryska revolutionen är det "kommunistiska manifestets" renässans. Under näsan på högersocialisterna håller Bucharin den skarpa reservation som Friedrich Engels år 1896 siktade mot urvattningstendenserna: "Han protesterade mot benämningen "socialdemokrat". "Den är," sade han, "icke ägnad för ett parti, som strävar hän till kommunismen, som slutligen förintar varje stat, alltså även den demokratiska".

Bucharins bok bör läsas av alla, som allvarligt söka sanningen om såväl ögonblickets Ryssland som den kommunistiska starkström, som allt kraftigare genomilar samhällena.

C. N. Carleson.

Kurt Eisner: Die neue Zeit.

Just som Bajerns förste folkpresident Kurt Eisner mördades av en reaktionär officer, utgavs i München en liten skrift Die neue Zeit (Den nya tiden) med åtta upprop och tal av E., samtliga från den första revolutionsmånaden. Det är med rörelse man läser hans ord. Han var ingen hård, konsekvent revolutionär, han ville försona socialistvänstern med Scheidemännerna, men han var häller ingen pacifistisk narr. Han var en älskvärd gammal härre, rätt pratsam, älskare av stora vackra ord, dock aldrig ihålig, han menade vad han sade, levde helt för det och dog för det. Han står fläckfri inför historien, en girondist när Gironden är som ädlast. I den mäst vidfamnande idealitet och demokrati ville han ha hela folket — ända till den minsta katolska lärarinneförening — med i det nya Tysklands återuppbygge och såg alla smittade av sin egen strålande skapargläde. Men hans jusa optimism och kulturtro förbisåg klasshatet oppifrån, hans vägran att stävja den borgerliga lögnprässen — som han dock alltför väl kände; i fängelset arbetade han på en stor bok om prässens brott — gav denna tillfälle att ostört hetsa mot hans liv och attentatorns kulor blev den brutala tacken för idealistens humanism. Det tycks dock som om Eisner mot slutet börjat få opp ögonen för den borgerliga "demokratins" humbug. Liksom han ville göra rent hus med det Scheidemannska "förbrytarnästet i Berlin", var han på det klara med, att arbetar-, soldat- och bonderåden måste bilda grundvalen för den kommande parlamentarismen. Eisners bok i belysning av hans öde borde kunna väcka hårdsövda.

T. N.

Strannikov: Bolsjevismen i Sovjetriket.

Strannikov är en psevdonym såsom redan namnets betydelse visar: en vandrare, en främling. Men även här och där i boken blottas oförsiksiktigt i ett par jämförelser förf:s svenska nationalitet. Det är således icke en ryss, som skriver om ryssar, utan en utlänning, som genom mångåriga intima förbindelser med ryska kretsar onekligen förvärvat ingående kännedom om förhållandena.

Hans omdömen äro emellertid avsiktligt skurna över högersocialistisk läst. De andas en genomgående fientlighet mot sovjetregimen, som mätes skäppan full... med det gamla systemets synder! Och likväl kunna vi sida efter sida peka på att det samhällstillstånd, som han skildrar, speglar halvåret efter den första revolutionen — d. v. s. framför allt Kerenskis regim, från vilken han icke gitter påvisa en enda positivt nyttig åtgärd. När så är fallet och när han ej kan förneka, att sovjetregeringen dock grep sig allvarligt an med de ekonomiska behoven och problemen faller i ögonen hur misslyckat förf:s försök är att hela boken igenom bevisa att bolsjevikerna skulle vilja "draga historien vid näsan och med bajonetter" ... ingenting annat!... "plantera ett socialistiskt samhällsskick".

På den uppmärksamme läsaren gör boken — mot förf:s vilja — till sist ett mot avsikten nästan motsatt intryck — så bjärta och påtagliga äro just de interiörer, som han icke kunnat förbigå, men ej heller mäktat fullständigt förvanska.

C. N. C.

Karl Radek: Socialismens utveckling från vetenskap till handling.

Karl Radek, själv både en vetenskapens och en handlingens man, en av världsrevolutionens främsta tänkare och organisatörer, uppvisar i denna lilla förträffliga skrift (Frams förlag), hur den marxistiska socialismen — kommunismen, som Marx och Engels själva sade — förfalskats av reformisterna under den fredliga utvecklingsepok, som föregick världskriget och som skapade hos så många socialister illusioner om möjligheten av ett fredligt "inväxande" i det socialistiska samhället. Reformismen förnekade möjligheten av en revolution — nu har den dock kommit. Förf. berör därefter frågan om, vilka vägar proletariatet måste beträda i sin kamp samt skildrar den ryska revolutionens lärdomar i detta anseende och hävdar därvid nödvändigheten av proletariatets diktatur, organiserad i rådsinstitutionerna. Broschyren, som präglas av en klar och medryckande framställning, utgör en pärla i den modärna revolutionära litteraturen och rekommenderas livligt till noggrannt studium och begrundande.

—d.

Andreas Paulson: Fra Thomas More till August Bebel.

Det länge kända behovet av enkel och lättfattlig lektyr för de breda lagren om de socialistiska förgrundsfigurerna, deras liv och värksamhet fylles i hög grad av vår norske partikamrat Andreas Paulsons nyss utkomna bok Fra Thomas More til August Bebel. (Det norske Arbeiderpartis Forlag). I fem porträtt ger förf. en kort och populär men synnerligen gedigen och lärorik presentation av fem märkliga socialister: More, den förste utopisten i ny tid, Weitling, den förste tyske kommunisten, Marx, Engels och Bebel. Hela framställningen ger intrycket av förf:s utomordentliga beläsenhet i socialismens historia, och man anförtror sig med så mycket mera utbyte och nöje åt hans ledning som hans stil är så välgörande klar och hans syn så vid och samtidigt personlig. Intressant är inte minst hans betonande av betydelsen av det kompletterande samarbetet mellan Marx-Engels och Bebel-Liebknecht. Ger överhuvud någon lektyr sådan luft och sådana perspektiv som böcker om socialismen av denna art? Först genom att i dem studera marxismen och dess bärares kamp och utveckling förstår vi vår egen sällsamma tid, där alla icke-marxister står gapande och handfallna. Paulsons bok bör omhändertas av Frams förlag för översättning åt våra svenska arbetare.

T. N.

DE INTELLEKTUELLA OCH SPARTACUS
EN MÄRKLIG RÖRELSE I TYSKLAND

Medan de flästa s. k. intellektuella ännu är slavar under sin ekonomi och fegt följer sina lakejinstinkter, hyllande sig till reaktionen i dess olika schatteringar, märker man överallt en början till klarnande partitagande hos de konsekventaste av "andens män" för den radikalt revolutionära socialismen. I Tyskland har exempelvis helt nyligen startats en tidskrift Menschen (Människor), redigerad från Dresden av de två unga begåvade diktarna Heinar Schilling och Walter Rheiner. Den kallar sig tidskrift för ny konst, litteratur, grafik, musik, kritik, politik, och utger även ett "måndagsblad" för politik, offentligt liv, konst och kultur. I konsten representerar den en betydligt avancerad expressionism, i politiken "en anationell socialism, som kräves obetingad och radikal, icke blott i anda utan i handling". Ett av de senaste numret återger ett träsnitt av Karl Liebknecht jämte följande rader:

"Människor! Karl Liebknecht och Rosa Luxemburg höll ensamma i dessa fyra år revolutionens fana högt. Nu har de mördats genom åtgärder av den revolutionära regeringen. Vilddjuret triumferar över socialismens själ! Den fega prässpöbeln jublar över 480 lik och 1,000 sårade övertygelsetrogna idékämpar. Människor! Regeringen är skyldig till det mångdubbla mordet! Militarismens människoslaktare är dess lejda bödlar. Ära och heder åt dess döda motståndare! Vi böjer oss inför dem till jorden. Upplys! Tala! Gå på!"

I samma häfte skriver dr Manasse en intressant artikel Socialismen och de andliga arbetarna, som Zimmerwald i ett kommande nummer avtrycker.

I början av januari höll vår bekante tyske kamrat Otto Rühle, f. d. medlem av tyska riksdagen och vapenbroder till Liebknecht, i Dresden inför 800 intellektuellt arbetande ett föredrag om socialismen. Efter debatt antogs med överväldigande majoritet en resolution, vari mötesdeltagarna bekänner sig till den sanna socialismens grundsatser, kräver omedelbar socialisering av produktionsmedlen, uttalar det skarpaste misstroende till regeringen för dess opportunistiska hållning och hävdar proletariatets diktatur. Resolutionen slutar med uppslutning kring tyska kommunistpartiets (Spartacus') strävanden.

FRIEDRICH EBERT

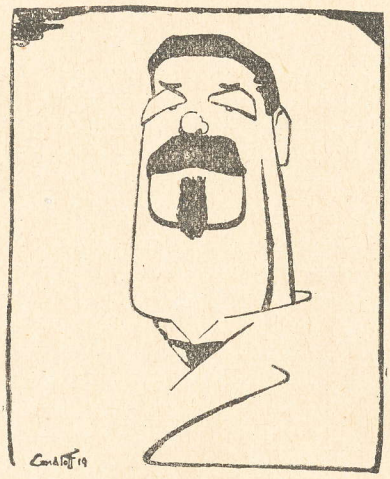

Friedrich Ebert.
(Teckning i Ulk.)

Han har kommit sig upp, Friedrich Ebert. Steg för steg har denne högst medelmåttige person över fackförbunden och partiet klättrat upp till spetsen av den socialistiska republiken, som icke är socialistisk.

Han börjar sin bana som sadelmakaregesäll, arbetar sig upp till kassör för sadelmakareförbundet. Han klättrar vidare på fackföreningsstegen och blir ordförande för Bremens fackförbunds organisationer. Sedan med ett tag in i partiledningen: han blir lokalredaktör för "Bremer Bürgerzeitung". Han klättrar vidare, blir arbetar-sekreterare i Bremen, han får fast fot i Bremens stadsfullmäktige.

Långsamt och segt klättrar han vidare. Han blir år 1905 på partidagen i Jena invald i partistyrelsen. 1913 blir han Bebels efterträdare som ordförande i partistyrelsen, 1916 ordförande för socialdemokratiska riksdagsfraktionen, 1918 ordförande för det viktigaste riksdagsutskottet.

Hur var det möjligt för denne högst medelmåttige person att klättra ända till spetsen av partiet?

Hemligheten kan upplösas i tvenne faktorer. Den ena, den avgörande, partiets karaktär sådan den blivit under perioden för den rådande imperialismen. Den andra, de personliga egenskaperna hos denne individ, som harmoniskt anpassade sig efter denna karaktär.

Partiet har blivit ett kolossalt maskineri, som samlar mekaniska medlemmar, förvaltar kapitaler, håller val, som dag för dag, år efter år släpar sig framåt efter gamla beprövade formler, och vars allt behärskande tanke är: att hålla det stora maskineriet i gång, att öka medlemsböckerna, rösterna vid valen, funktionärerna.

Kraftlöst, nyktert, politiskt förstelnat sköt partiet mekaniskt fram förvaltningstjänstemännen, medelmåttorna. Oroselementen, förmågorna till höger och vänster, passade dåligt in i detta lugnt löpande maskineri. Den ena efter den andra blev de trängda åt sidan av den armbågskraftiga, i de små och stora partiintrigerna rutinerade tjänstemannakroppen i partiet, som icke var belastad med någon störande tankebörda. Tillsammans med denna tjänstemannakropp arbetade Ebert sig upp. Han nådde spetsen såsom ett mönsterexemplar för denna sort: flitig förvaltningstjänsteman, rutinerad i alla partimaskineriets finesser och parlamentsintriger, seg, skjutande sig fram ljudlöst, osynligt, och till följd av den totala frånvaron av egna tankar kryssande, utan att stöta emot, mellan de olika strömningarna inom partiet och mellan partiet och fackförbunden, så glider denne medelmåttans hjälte in på den plats som en Bebel förut intagit.

Under kriget och under revolutionen samma metod: det lugna trycket av det sipprande vattnet, den högtravande, utnötta frasen, den viktiga plattheten, den politiska färg- och idélösheten, vari alla politiska motsatser flyter samman.

Med denna metod låter han den 6 december, den 23 och 24 december, låter han januari gå förbi. Mitt igenom det stora revolutionsdramat, genom arbetarmord och kravaller, genom de sammanstörtande spillrorna av det gamla samhället skjuter sig denne individ fram, vilkens styrka är tanketomheten och den nyktra, orubbliga och oförskräckta strävarkraften, och lyckas vid en tillfällig jämvikt mellan de revolutionära och motrevolutionära nå fram till statsrodret.

Det är klart, att varje ytterligare förskjutning av de revolutionära krafterna, om det så vore genom motrevolutionen, slungar denna figur jämte den med honom likstämmiga omgivningen ned från sin höjd.

Redan nu förmår han endast genom krampaktigt fäktande med sabeln och med allt innehållslösare och plattare formler bibehålla balansen...

Det skall icke gagna honom till någonting. En sådan figur behöver endast segra, den behöver endast ställa sin beklagliga innehållslöshet på en hög piedestal för att av nästa revolution eller motrevolutionära vindstöt sopas bort från den genom myrlik klättring uppnådda höjden.

(Die Rote Fahne.)

TIDSKRIFTSREVY

Bern-"Internationalen"

ägnas av Die Rote Fahne, Berlin, en längre artikel, varur vi lånar följande ypperliga karaktäristik:

Denna International utgick från ledarnas sammanslutning: på många kongresser och konferenser, i utskott och kommissioner, i beslut och resolutioner kom de samman och svor fred åt hyddorna och krig åt palatsen, utlovade fiendskap mot kapitalet och krig mot kriget, under hänförelse och med handklappningar, utdömde militarismen och imperialismen — tills kriget kom. — Under sina fosterländska flaggor har de i fyra år "förverkligat Internationalen", hela fyra år har de hjälpt till att mördas och mörda; imperialismen, i början blygsamt skyld, visade allt fräckare sitt ansikte: socialpatrioterna vacklade men vek icke. Scheidemännerna i Tyskland stod lugnt bredvid, när militärdiktaturen i det inre rasade i orgier, när militarismen utåt började sitt rov- och plundringståg, till Belgien, till Nordfrankrike, till Polen och Ryssland, till Ukraina, Krim, Mesopotamien och Suez-kanalen. Och stod glatt och gnuggade händerna, när rovet skulle befästas i Brest-Litovsk, och bredde välsignande sina händer när våren 1918 den "preussiska hammaren" gjorde sig redo att i väster skapa ett nytt Brest-Litovsk.

Nu är 15 millioner proletärer ihjälslagna, nu har millioner blivit krymplingar, nu har kvinnor och barn försmäktat, proletariatet utarmats: spelet är slut. Och då samlar sig på nytt de "kallade ledarna, parlamentarikerna och fackföreningsdiktatorerna, sekreterarna och de erkända teoretikerna" och håller ömsesidigt och för varandra tal, rådgör och beslutar, först allvarligt onda och friskt klagande, sedan med ack- och verop allt mildare, allt stillare. Och ligger i varandras armar och gråter av smärta och glädje. Och för den häpnande världen runtom förkunnas: Internationalen är åter uppstånden, den är i sanning uppstånden, den på kongressen gemensamt av alla nationers representanter efter långt handlande och begrundande i en kommission enhälligt beslutade resolutionen har återuppväckt den.

Vi har, säger vårt broderorgan, visserligen en annan föreställning om vad en International är, och om vad som tilldragit sig i Bern. Och det fastnaglar kraftigt Scheidemännerna som de kapitalistdrängar och proletärmördare de är. De visste, att den stora domens dag nalkas. På den skall de förtryckta och pinade, proletärerna i alla land resa sig och hålla en dom över dem, som pinade och förtryckte dem, och de skall med sin förbannelse träffa inte blott kapitalismen, som pinade och förtryckte dem, utan än mer dem, som fogade till förtrycket förräderiet: socialpatrioterna. Det gäller för dem att skjuta upp den dagen. Det intresset har de gemensamt med

kapitalismen. Och så har de i Bern upptagit på sitt program den kapitalistiska svindeln "folkförbundet" och "den varaktiga freden". Det skall vara sömnpulvret för det vaknande proletariatet. Det skall vara skyddstaket, under vilket de engelsk-amerikansk-franska kapitalisterna hoppas kunna fördela bytet, medan de tyska kapitalisterna ännu hoppas kunna få några smulor från sina herrars bord.

"Folkförbundet", slaktarnas och mördarnas, utsugarnas och förtryckarnas förbund: det är världskapitalismens solidaritetsförklaring gentemot världsproletariatet, den solidaritetsförklaring som de alla hoppas kunna profitera av: den tyska kapitalismen i sin nuvarande nöd, den engelska och den italienska i sin begynnande, den franska i sin kommande. Liksom bödlarna i Versailles kommer att förena sig till denna gärning, så gör nu bödelsdrängarna detsamma i Bern. Om Karl Marx talar de med rätta inte mer: Woodrow Wilson är den ande, som besjälar denna International.

Och världsproletariatet? Dess uppgift är klar. Är det inte överallt slaget med samma svärd? Är inte överallt dess bröder mördade i samma förbrytelse? Finns inte arbetslösheten, svälten, proletariatets utarmande överallt: närvarande eller oundvikligt kommande? Har inte överallt kapitalismens världsförbrytelse störtat det mänskliga samhället i samma anarki?

Och så blir överallt svaret: det finns endast en väg ut: den proletäriska världsrevolutionen! Den görs icke av ledarna. Den måste komma ur tidens väldiga skakningar, ur övermåttet av förtryck och lidande, ur kapitalismens bankrutt och förruttnande, så som rägnet störtar ur åskmolnet. Den måste komma, den kommer. Nöden piskar massorna framåt i alla land, vägen tillbaka har störtat in, en plats att stanna på finns icke längre: det finns bara ett framåt.

Och på denna gemensamma väg skall Internationalen återuppstå. Internationalen är ett stycke socialism. Så som socialismen icke kan uppstå genom parlamentsbeslut, ledarkongresser och dekret, utan endast i proletariatets outtröttliga, tunga, sega kamp med sin förtryckare: så kan häller inte Internationalen uppstå på annat sätt än att proletären tillkämpar sig den i oförfärad revolutionär kamp mot kapitalismen.

Icke där ledarna köpslår om ord i kommissioner men där proletären modigt bjuder fienden bröstet och dör eller segrar — där är Internationalen. Där, varest — som i Tyskland och Ryssland — kampen har börjat, där uppstår Internationalen och skall från dag till dag socialismen erövras. Proletariatets befrielse kan — det är det ord vi alltjämt måste säga alla proltärer endast vara proletärernas eget verk. — Revolutionen skall de (socialpatrioterna) icke kunna hämna. Varje timma tränger på, varje dag driver framåt. Varje hungrande manar, varje död klagar. Och där kapitalismen endast kan vinna kraft ur antalet av sina gevär, socialpatrioterna ur sina resolutioners vassviskningar, där vinner proletären mod och styrka av medvetandet, att han är kallad att åter skänka mänskligheten människoanlete, att hans och hans bröders lycka och framtid beror av hans seger. Flaggan ,varunder han kämpar, är röd och därpå står skrivet:

Proletärer i alla land, förena er!"

Avanti, vårt italienska broderpartis centralorgan, skriver om Bernkonferensen:

Borgarprässen kan inte dölja sin glädje över besluten på de krigsvänliga socialisternas konferens. Denna s. k. International står under bourgeoisiens hjärtliga handtryckning, den bourgeoisis som skulle förintas av den. Det är begripligt. I Bern-konferensen har socialpatrioterna intagit en ställning under demokratisk flagg mot den socialistiska revolutionen. Diskussionen över ryssarnas väldiga revolutionära rörelse är bästa beviset härför. De italienska socialisterna kan vara glada, att inte ens den avlägsnaste förväxling var möjlig, då konferensens utveckling klart bevisat, att under givna förutsättningar deltagarna måst komma till de fattade besluten. Den s. k. nya Internationalen är en fars och kommer att bli kortlivad som varje fars. Ännu en tid kommer den att kunna hålla sig på de styltor, som den europeiska bourgeoisien nu lånar den. Det oförenliga kan inte förenas, patrioter och International står i öppen motsättning. Att försöka ett sådant samförstånd just i det ögonblick, då de stora nationella problemen behandlas, de olika landens regeringar tänker på sina egna fördelar och "internationalisterna" från Bern är engagerade i sina regeringar, det är en dårskap. Med detta slags International har vi ingenting gemensamt, lika litet som våra kamrater i hela världen vilka står på klasskampens mark. Det socialistiska proletariatet låter icke lura sig: det ser, att mellan det och den förra finnes en avgrund. Allt måste uppbyggas på nytt och skall uppbyggas på nytt, även Internationalen, vars första flamma tändes under en mörk och tragisk tid i byn Zimmerwald, under anklagelser och förföljelser från bourgeoisien, som förvandlade världen till en hav av blod, under förtal och fiendskap från många av dem, som i går i Bern vågade spela rollen av socialismens väktare.

Pravda i Moskva kommenterar: Socialistkonferensen i Bern proklamerar freden med bourgeoisien och kriget med bolsjevismen. Men det skall icke lyckas Renaudel och Kautsky att förhindra katastrofen. De förråder arbetarna och vill utlämna dem åt Wilsons bödlar, men ingen konferens — varken den i Bern eller den i Paris — kan hejda historien i dess lopp.

"Internationale Rundschau" slutar.

Internationale Rundschau, den av internationalistiskt sinnade intellektuella från olika land i Zürich utgivna fredstidskriften, har på grund av pänningbrist nödgats upphöra att utkomma. Tidskriften, som startade i maj 1915 och räknat bland sina medarbetare många av de yppersta intellektuella i hela värden, har med en för borgerlig fredsrörelse aktningsvärd tolerans — och vida hederligare än högersocialistiska prässen — behandlat revolutionära företeelser, t. o. m. stått halvt förstående till bolsjevismen, och har genom sin klart internationalistiska anda utövat ett moraliskt inflytande av stor räckvidd. Då den nu, efter att ha blivit på alla sätt motad och förföljd i de krigande länderna, nödgas avbryta sin tillvaro, förtjänar den ett ärligt tack och man hoppas med den själv, att den i en snar framtid med lyckligare förhållanden må kunna på nytt uppta sin gärning i mänsklighetens och folkförsoningens tjänst.

Till redaktionen ingångna skrifter.

Bucharin, N.: Världsrevolutionens program. Bemyndigad svensk översättning. Frams förlag, Stockholm, 1919. 108 s. Kr. 1: 50. Folkupplaga 25 öre.

Eisner, Kurt: Die neue Zeit. Georg Müller Verlag, München, 1919. 128 s. 2 Mk.

Frihetsdigte. 1:ste samling. I udvalg red. R. Torgeirson. Norges soc.-dem. Ungdomsforbunds Forlag, Kristiania 1919. 52 s. 75 öre.

Höglund, Z. och Nerman, T.: Karl Liebknecht och Rosa Luxemburg. En minnesskrift. Frams förlag, Stockholm 1919. 16 s. 50 öre.

Kilbom, Karl, Sanningen om Ryssland. Frams förlag, Stockholm, 1919. 32 s. 50 öre. Folkupplaga 15 öre.

Latzko, Andreas: Friedensgericht. Max Rascher Verlag, Zürich, 1918. 280 s. 8 mk. (Europäsche Bücher).

Letonmäki, Lauri: Den finska socialdemokratin och revolutionen. Med förord av Yrjö Sirola. Framsförlag, Stockholm, 1919. 32 s. 25 öre.

Longuet, Jean: La politique internationale du Marxisme. Karl Marx et la France. Libraire Félix Alcan, Paris, 1918. 296 s. 5 francs.

Radek, Karl: Socialismens utveckling från vetenskap till handling. Bemyndigad svensk översättning. Frams förlag, Stockholm, 1919. 32 s. 50 öre. Folkupplaga 10 öre.

Sylwan, Otto: Oscar Patrik Sturzen-Becker. Hans levnad och författarskap. Alb. Bonniers förlag, Stockholm, 1919. 250 s. Kr. 7: 50.

Zangwill, Israel: Das Nationalitäten-Prinzip. Internationaler Verlag, Zürich, 1919. 40 s. Mk 1: 35.

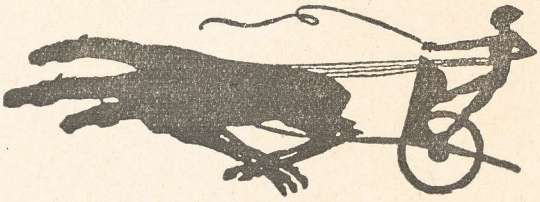

Vinjett till Europäische Bücher.

Sthlm 1919, Tr. A.-B. Fram